

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 2, 1986

Nr. 234

LKB Kronika Nr. 68

Žinios iš vyskupijų

(Tęsinys)
Mane po pirmos dienos tardymo nuvedė į kamerą. Ji buvo šalta. Po to nuvedė į kitą kūrėnamą kamerą, kuri buvo pilna dūmų. Kad smalkės manęs nenunuodytų, langelį liepė laikyti atidara. Dūmai graužė akis, pradėjo skaudėti galvą. Kameroje dienos šviesos beveik nematyti. Į langą įmūrytas storos skardos langas. Jame suvirinimo aparatu išdeginta keleta skylių. Buvo sunku atskirti, kada diena, kada naktis. Aukštai virš durų, už metalinio tinklelio, rusvai žibėjo tamsi elektros lempučių. Ką nors paskaityti buvo neįmanoma. Jokios kėdės, jokio suoloio, o ką kalbėti apie lovą ar patalynę, tualetui čia pat, kameroje, padėtas kibiras ir turėjau čia kęsti smarvę.

Maistas taip pat nepavydėtinai. Rytė — duonos ir arbatos puodelis, pietums — duona su sriuba, vakare — sriuba su duona. Antrą naktį gulėti buvo šalta, nes kameros nekūrenamos. Krėtė drebulys. Apsiprausti ir nusiskusti nėra kur. Išstovėti dvi paras neįmanoma, todėl atsigūliau ant purvinių grindų su išeginiais drabužiais. Kai išlėdo, drabužiai buvo suglamžyti

ir purvini. Iki namų 60 km važiuoti autobusu. Kur eiti, gėda žmonėms pasirodyti ir bijai, kad tavęs kas neatpažintų. Kur dėtis? Taip atrodo po dviejų parų iš VRS išėjus tarybinis pilietis. Kas atlygins moralinę ir materialinę skriaudą?

Mašiną pastatė nesustatę akto ir neužplombavę, kada mane uždarė į kamerą, su visais daiktais pasiėmė ir mašinos raktelius. Kai po dviejų parų mane paleido, mašiną atsiūmė atsisakiau, nes ji buvo ne mano ir kas joje buvo šeimininko, nežinojau. Taigi bijojau, kad trūkstant kokių nors daiktų, savininkas manęs neapkalintų.

Alytus. Važiuojant iš Alytaus į Seirijus, prie kelio stovėjo maždaug prieš 10 metų Eucharistijos bičiulių pastatytas kryžius. Šiais metais, ruošiantis minėti pergalės prieš hitlerinę Vokietiją 40 metų ir ta proga laukiant svečių iš Prancūzijos, — Normandija-Nemunas eskadrilės veteranų, buvo tvarkoma kelio aplinka. Valdžios pareigūnams užkliuvo pakelėje stovintis kryžius. Valdžiskų bedievių nurodymu, kryžius buvo sunaikintas gegužės 4 d. (Bus daugiau)

OSI viršininkas Australijoje

Melbournas. — Išgarsėjusios OSI įstaigos viršininkas N. Sher buvo nuvykęs į Australiją. Žydų organizacijos suorganizavo viešą paskaitą Melbourn mieste.

Paskaitininką pristatė sionistų vadovas Leibler, kuris sakė, kad žydų ekonominė ir politinė galia Šiaurės Amerikoje esanti pasiekusi aukštą laipsnį.

N. Sher kalbėjo apie žydų kančias praėjusiu ir kad jo vadovaujama įstaiga atstatai ti teisybę Amerikoje. Esą patraukta į teismą 50 asmenų ir dar ruošiamasi patraukti 35 asmenys. Peržiūrėti dokumentai dar tūkstančio asmenų. Jo įstaiga galinti padėti ir Australijoje esantiems kriminalistams susekti.

Prasidėjus klausimams, buvo pranešta, kad negalima klausiti apie Australiją. Prieš klausiant reikia pasakyti ir savo vardą ir pavardę. Nežiūrint to, klausimai plaukė iš įvairių tautybių žmonių.

Atsakymai į klausimus

Didelė klausimų dalis lietuviški dokumentai ir jų liudytojų nepatikimumas. Ponas Sher nesugebėjo į tuos klausimus atsakyti taip, kad susirinkusieji patikėtų, jog ten vyksta normali bei svarti teismo eiga.

Dalis klausimų buvo apie atskirus OSI apkalintus ir jau teismo nuteistus asmenis. Nebuvo išaiškinta, kaip vienas buvęs nacių koncentracijos stovykloje, galėjo būti ir nacių kolaborantas ir žudytis žydus.

Blogiau buvo su klausimu, kas atsitiko su išduotu Izraeliui Demjanjuku, kurio žydų teismas dar iki šiol negali nuteisti, nes atsirado pačių žydų liudininkų, kurie patvirtino patys matę tikrojo nusikaltėlio užmušimą 1943 m. Kai Sher susimaisė, tai kiti žydai mėgino išgelbėti Sher. Leibler atsiprausė už įsikūsimą į klausimų eigą, sakydamas,

kad tas tik rodo Izraelio teismų objektyvumą.

O kaip su KGB

Kitas, atrodo, nemalonus klausimas Sher buvo, kodėl OSI ieško tik nacių nusikaltėlių, bet ignoruoja Rytų Europos žmonių KGB žudikus. Iki OSI direktorius Sher atsakė, kad jo pareiga yra ieškoti tik nacių nusikaltėlių, nes taip nustatyta JAV Kongreso. Tada vienas iš auditorijos, pasiprašęs žodžio, pareiškė: „Jei Amerikos Kongresui ir teisingumo įstaigoms rūpi ieškoti vien tų, kurie nužudė apie 6 mil. žydų, bet jiems nesvarbu patraukti atsakomybę tų, kurie Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje išžudė 60 mil. žmonių, tai reiškia, kad Šiaurės Amerikoje tikras teisingumas neegzistuoja ir OSI teismų procedūra yra nepasąliskai iškraipyta". Tada sionistų vadovas Leibler užprotestavo ir toliau nebebuvo leidžiama klausiti.

Australijoje tos paskaitos metu klausantieji N. Sher ir Šiaurės Ameriką pasodino į kaltinamųjų suolą.

Čia prisimena įdomus Gorbaciovo išsireiškimas, kad už diplomatinį santykių atstatymą su Izraeliu, Amerika turėsi padaryti septyniolą nuolatų.

Linna deportuojamas į Sov. Sąjungą

Americans for Due Process praneša, kad Vyriausias teismas atmetė esto Karl Linna prašymą svarstyti jo bylą. Teisėjai O'Connor, Blackman ir Brennan balsavo už bylos išklaušymą, tačiau reikėjo keturių balsų. Aukščiausiasis teismas iš viso sudaro devyni asmenys. Pagal imigracijos įstatymus ir OSI pageidavimą, K. Linna bus deportuojamas į Sovietų Sąjungą 72 valandų laikotarpyje. Žinia gauta gruodžio 1 d. apie 10 val. ryto.

Sen. Daniel P. Moynihan, demokratas iš New Yorko, Senato žvalgybos komiteto narys, kairėje, šalia jo sėdintis prezidentas Ronaldas Reiganas. Reiganas rodo į kairę, o Moynihanas žiūri į jį.

Gorbaciovas Indijoje

Maskva. — Prieš išvykdamas į Aziją, Kremliaus vadovas M. Gorbaciovas kalbėjosi su Indijos žurnalais. Savo 90 min. pasikalbėjime jis pasakė, kad sovietų kariuomenė Afganistane nebūsiama amžinai, bet nieko neminėjo, kad ji kada pasitrauks atgal į Sovietų Sąjungą ir kodėl septynerių metų kovos prieš afganistanus nesibaigia. Jis ragino, kad Indijos vyriausybė pritarėtų sovietų siūlymui susaukti konferenciją Azijos saugumo reikalais. Sovietų Sąjungai neturinti jokių plėtimosi užmačių Afganistane, ji tik atėjusi kviečiama padėti savo kaimynui. Afganų gyventojai patys surasią būdą tvarkyti savo gyvenimą be jokių pašalinių jėgų. — pasakojo Gorbaciovas indų reporteriams.

Ir vėl ta pati daina

Jis taip pat palietė ir santykius su Amerika, minėdamas strateginio apsigynimo programą, kuri esanti tik apgaulė nusinginavimo srityje. Amerika stumianti pasaulį į neįsivaizduojamą pavojų. „SDI is a fraud“, deklaravo Gorbaciovas. Amerika su aukštos technologijos raketų skėčiu neturinti noro rimtai tartis ginklų kontrolės reikalais. Bet Sovietų Sąjunga nebijanti tos strateginio apsigynimo programos, nes ji turinti technologiją ir galinti drąsiai kovoti ir prieš kiekvieną Amerikos branduolinių ginklų programą pastatyti savo programą.

— Seoulo mieste, Korėjoje sostinėje, įvyko didelės demonstracijos prieš vyriausybę už demokratines teises. Reikalavo, kad būtų praversti prezidento rinkimai. Demonstrantai metė akmenis ir Molotovo kokteilius į policiją, kuri suareštavo 1,937 žmones.

— Afganistane nauju prezidentu komunistai nominavo Haji Mohammad Chamkani, mažai kam žinomą iki šiol buvusį vieną iš septynių viceprezidentų.

Čiluba, kaip „lakštingala“

Indijoje Gorbacioviui leista pasakyti parlamente kalbą. Čia jis nori sudaryti naujus konsularinius susitarimus, pasirašyti naują ekonominę paktą ir aptarti kultūrinio pasikeitimo programą. Sovietų Sąjunga yra didžiausia Indijos aprūpintoja ginklais. Iki šiol indai buvo šalti sovietų siūlymams Azijos saugumo konferencijai ir laikėsi atokiai nuo sovietų technologijų, norėdami ją gauti iš Vakarų.

Prisimintina, kad Gorbaciovas, kalbėdamas liepos 28 d. Vladivostoke, pasakė, kad Sovietų Sąjunga yra taip pat ir Azijos ir Pacifiko kraštas. Amerika sudarė karinį trikampį su Tokyo ir Seoul ir nori kontroliuoti Azijos reikalus. Gorbaciovas gyrė Indiją kaip neprijungusią kraštų vadovaujama valstybę.

1971 m. Indija yra pasirašiusi taikos sutartį su Sovietų Sąjunga.

Po pasitarimų

Po keturių dienų pasitarimų Gorbaciovas nepasiekė to, ko norėjo — išplėsti savo įtaką Azijoje. Pagrindiniai klausimai nebuvo pasiekti susitarimo, o ypač Kinijos ir Pakistano reikaluose. Sutarta laikytis vieningos nuomonės branduolinio nusiginklavimo klausime. Gorbaciovas ir Indijos premjeras Rajiv Gandhi pasirašė ekonominę sutartį, pagal kurią bus pastatyta nauja hidroelektrinė stotis Indijoje, o taip pat sovietai padės anglų kasyklose ir alyvos šaltinių suradimo darbuose.

Indija gavo 1,6 bil. dol. prekybos kreditą ir susitarė pagreitinti pristatymą MIC-29 kovos lėktuvo ir testų pasitarimus įsigijimui trijų povandeninių Kilo klasės laivų.

Gorbaciovas daugiau palaikė Kinijos pusę, negu Indijos, kuri dar veda ginčą savo sienų reikalu su Kinija. Abiejų vadų nuomonės išsiskyrė ir Afganistano reikalu, nes Indija nepripažįsta sovietų invazijos į Afganistaną.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Jeruzalėje laikraštis Post praneša, kad kai kurie tyrinėtojai parodė, jog Austrijos prezidentas Kurt Waldheim nepadarė nusikaltimų prieš žydus, kai jis buvo karo metu nacių kariuomenėje. Šitie duomenys yra nepalankūs Izraeliui, kuris atšaukė savo ambasadorių iš Vienos. Tačiau premjeras Yitzik Shamir pirmadienį pasakė, kad Izraelis tuo tarpu dar neplanuoja siųsti atgal ambasadorių į Viena.

— Vietnamo 209 pabėgėliai atvyko į Los Angeles nuolatiniame apsigyvenimui šiaurinėje Carolinos valstijoje.

— Londone Anglikonų bažnyčios arkivyskupas Robert Runcie, lankydamasis archeologiniuose kasinėjimuose, paslydo ir krisdamas sulaužė du šonkaulius.

— Managvoje lankydamasis Bostono kardinolas Bernard Law aplankė nuteistąjį amerikietį Eugene Hasenfus kalėjime ir su juo kalbėjosi 15 minučių.

— Austrijoje prez. Kurt Waldheim paprašė socialistų kanclerį Franz Vranitzkį sudaryti naują kabinetą po įvykusių rinkimų praėjus sekmadienį Austrijoje, kurie laimėjo daugumą balsų.

Prasidėjo Demjanjuko byla

Jeruzalė. — Trečiadienį John Demjanjuk, atvestas į pirmąją teismo sesiją, paneigė jam priskiriamus kaltinimus, kad jis buvęs tas sadištiniai nusiteikęs Treblinkos sargas, kuris siuntęs žydus ir nacių dujų kamerą su ginklu rankoje.

„Aš nesu tas „Jonas Žiaurusis, kurį jūs norite pakarti“, sakė Demjanjuk teisme. Jis lingavo pirmą ir atgal atsižėmęs į stalą ir laikydamasis jo, kai kalbėjo teismui. Apie 850,000 žydų buvo dujų kameroje Treblinkoje, kai naciai buvo okupavę karą metu Lenkiją.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-23

Apklausinėjimais gali pakenkti Amerikai

Kelių komisijų tikrinimai

Washingtonas. — Visi tikrintojai gilinasi į pulk. Oliver North veiklą, kai jis, būdamas prezidento patarėju, vedė visą ginklų siuntimo reikalą iš Baltųjų rūmų. Nuo to laiko, kai jis buvo atleistas, jis nedaro jokių pareiškimų, betgi žinoma, kad jis vienintelis žinojo priesteroristinius veiksmus, kurie buvo Amerikos CIA daromi Viduriniuose Rytuose, Afrikoje ir Pietų Amerikoje, kaip sako administracijos ir kongresinės komisijos pareigūnai.

Tikrintojams svarbu surasti, kaip buvo panaudotas pelnas, gautas už Irano ginklų pardavimą, iš kur pirkti ir ar buvo pirkti nauji ginklai Nikaragvos kovotojams ir kaip prasielkta su jų pasiuntimo procedūra.

Kontroversija apie Tautinės Saugumo tarybos ir CIA veiklą vis didėja. Teisingumo departamentas pareikalavo visų dokumentų, kurie gali išaiškinti slaptają veiklą, ypač po to, kai išėjo adm. John Poindexter iš saugumo patarėjų pareigų, kuris galėjo sunaikinti kai kuriuos savo asmeniškus dokumentus, kas Saugumo taryboje yra priimta daryti, kad neiškiltų į viešumą.

Senatas pradeda tikrinimą

Kai Teisingumo departamento tyrimai tęsiasi toliau, tai ir Senato Žvalgybos komitetas pasiuntė prezidentui raštą, kad ir jie pradeda savo investigaciją. Tame laiške komiteto pirm. Dave Durenberger ir pavaduotojas Patrick Leahy sako, kad jie nori nustatyti, kas davė leidimą parduoti Iranui ginklus anksčiau ir kad tas pelnas eitų Nikaragvos sukileliams padėti.

Prezidentas visiems Baltųjų rūmų tarnautojams pasiuntė pranešimą, kad jie pilnai bendradarbiautų su Teisingumo departamento tikrinimo komisija ir suteiktų visas jų prašomas žinias bei dokumentus, net ir telefonų pasikalbėjimus.

Daug neaiškumų

Yra neaišku, kas leido pulk. North gauti pelną už ginklų pardavimą įdėti į Šveicarijos banką ir padėti su jais contras sukileliams. Taip pat, kiek prie tos bylos yra prisidėjusi CIA įstaiga, kai Kongresas 1984 m. uždraudė vyriausybės agentūroms parduoti ginklus.

Sekanti sesija tik sausio mėnesį

Ši pirmoji Demjanjuko teismo sesija tęsėsi 40 minučių Jeruzalės distrikto teisme. Teismas kitai sesijai susirinks tik sausio 19 d., kuri buvo originaliai nustatyti pradėti šiai bylai, bet, kad pagal Izraelio įstatymą, kaltinamojo laikymas be teismo nepasibaigtų, tai byla buvo pradėta dabar.

John Demjanjuk, kuris yra ukrainietis, gavęs Amerikos pilytę, kuri jam buvo atimta ir jis pats perduotas Izraelio valstybės teismui ir ten išvežtas, yra kaltinamas karo nusikaltimais, nusikaltimais prieš žydus ir nusikaltimais prieš žmogiskumą, kaip rašo New York Times. Didžiausia bausmė yra mirtis.

FBI apklausinėmis reikalingus Baltųjų rūmų pareigūnus, bet ar bus klausinėjamas pats prezidentas, lieka neaišku.

Baltųjų rūmų štabo viršininkas Donald Regan sakosi nieko nežinojęs apie kalbamus pinigus. Robert McFarlane, buvęs saugumo patarėjas, sako, kad jis jau gegužės mėnesį žinojęs, kad būsimasis pelnas bus skiriamas contras. Tai turėję patvirtinti aukštesni asmenys. Jis iš saugumo patarėjo posto pasitraukė 1985 m. ir kartu su North važiuoja į Iraną gegužės mėnesį.

Žinios iš Graikijos

Atėnų laikraštis praneša, kad yra užrašytas juostoje McFarlane pasikalbėjimas su Irano pareigūnu, iš kurio aišku, kad Amerika pasiuntė daugiau kaip bilijonus dolerių vertės įvairių karinių reikmenų Iranui. Tai šimtą kartų daugiau, negu oficialiai sakoma. Juostoje sakoma, kad Washingtonas sutikęs aprūpinti Iraną už 5 bilijonus dol. vertės kariniais ginklais. Demokratikos Logos dar rašo, kad 2 mil. dol. iš Irano pinigų buvo pasiūsti Islamo Šventojų Karo grupei, kuri laiko Libane pagrobtuosius amerikiečius. Baltųjų rūmų kalbėtojas Santa Barbaroje atsisakė apie tai ką nors pasakyti.

Ar tik nepakenks Amerikai

Pati didžioji problema yra, kad atsakymai į tuos klausimus gali pakenkti Amerikos slaptosios tarnybos reikalams. Slaptosios operacijos paprastai yra atliekamos per CIA. Bet kongresiniai šaltiniai sako, kad prez. Reagano administracijos Tautinė Saugumo taryba pati tiesioginiai veda slaptas operacijas, nes kartais nėra išlaikoma paslapčių. Pulk. North koordinavo Amerikos slaptos operacijas Irane, Nikaragvoje, Afganistane ir Angoloje, kur Amerika padeda sukileliams kovoti prieš marksistinę vyriausybę.

Kai Baltieji rūmai buvo nepatenkinti Pentagono akcija prieš terorizmą, tai visa teroristų koordinavimą atsakomybė buvo pavesta pulk. North žinion ir jo vadovaujama akcija davė labai daug gerų rezultatų.

Contra vadai sako, kad jie niekada negavo tiek ginklų, kaip dabar sakoma. Dalis jų galėjo būti su C-123 transportu, kuris buvo Nikaragvoje nušautas ir amerikietis Eugene Hasenfus nuteistas. Teisingumo departamentas nori nustatyti, ar visoje šioje milijonų operacijoje kas nors nepasinaudojo ir asmeniškai. Investigacija neranda, kad pulk. Oliver North būtų pasinaudojęs kiek nors iš tų Irano pinigų.

KALENDORIUS

Gruodžio 2 d.: Evazijus, Bibijana, Svrigaila, Skirmantė.

Gruodžio 3 d.: Pranciškus Ksaveras, Hilarija, Aumantas, Vingra.

ORAS

Saulė teka 6:58, leidžiama 4:21.

Temperatūra dieną 39 l., naktį 29 l. Debesuota, protarpiais sniegas ir lietus.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

AŠTUONERIOPA KALCIO NAUDA (2)

Nors kalcis naudingas, bet mūsų apsilaidimas jo naudojime yra labai didelis, kainuojantis amerikiečiams kasmet arti keturių milijonų dolerių. Todėl kiekvienas mažiškime galimas sumažinti išlaidas šioje srityje.

Mediciniškas raginimas

Pirma jau iš anksčiau žinoma kalcio nauda yra jo dalyvavimas kaulų formavime. Kaulinės kūno dalys yra didžiausias kalcio šaltinis kūne. O kaulų struktūroje kalcis yra esminė dalis. Kaulų nykimas ir jo atsistatymas yra nuolatinis gyvybinis vyksmas kauluose, besitęsiantis ir augimo metu ir suaugusiojo gyvenime. Kiekvienais metais kūnas netenka penktadalio (20%) kaulinės medžiagos ir vėl ją atstato. Toks atstatymas esti vykdomas tik tada, kai kūnas gauna pakankamai kalcio su maistu. Jei kūnas pakankamai negauna, kalcio netekusių kaulų jis neatstato ir dėl to kaulai pasidaro trapūs, greitai lūžta. Dėl kalcio trūkumo sukeltos ligos vadinamos „osteoporozis“.

Apsilaidėlių milijonai

Nors gerai žinoma žmogui yra kalcio nauda, nors jis lengvai kūniui patiekiamas kasdieniniuose trijuose puodeliuose pieno, vis vien net 15-20 milijonų amerikiečių neapturi taip lengvai apturimo kalcio dieninio reikiamo kiekio ir dėl to susilaukia kaulų suminkštėjimo. Tada gydymasis jiems kasmet atseina po 3,8 milijono dolerių. Tai bene brangiausiai kainuojantis žmogui apsilaidimas. O jo taip lengvai išvengti, jei visi pakankamai smegenų galvoje turime. Kol kas 20 milijonų čionykščių žmonių nėra išmintingi savo pastangose išvengti lengvai išvengiamo kaulų suminkštėjimo. Nė vienas, ypač nė viena iš mūsų šios neturėtų rasti jų tokių tuščių galvių gretose. Kaulų suminkštėjimas yra išvengiamas negerovė, pakankamai kalcio naudojant per visą gyvenimą, o ne vien tik tada, kai minkšti kaulai sulūžta.

Kalcio dalyvavimas dantų susiformavime

Antroji kalcio nauda yra jo dalyvavimas dantų išsivystyme. Dar prieš prasikalandančius yra svarbus kalcio veikimui. Laikineji dantys formuojasi dvidešimtoje nėštumo savaitėje. Nuolatiniai dantys susitvarko per pirmuosius tris gyvenimo mėnesius bei per pirmuosius trejus metus. Proto dantys

susiformuoja tarp 8 ir 10 metų.

Kalcio įtaka žmogaus augimui

Kalcis įtakoja žmogaus ūgį. Nepakankamas kalcio kiekis gali sutrukdyti žmogaus stumens išsivystymą. Matyt, kalcis, šalia skeleto išsivystymo, įtakoja dar ir kitų kūno dalių vystymąsi.

Kalcis turi svarbų vaidmenį kraujo krešėjime

Kalcis įtakoja kraujo krešėjimo mechanizmą. Susižeidus ar žaizdai atsiradus kalcis sužadina krešėjimo mechanizmą. Ši kalcio įtaka yra labai didelės reikšmės.

Kalcis skatina enzimų veiklą

Enzimai yra celių varikliai — be jų nebūtų tinkamos celių veiklos. Kalcis paskatina enzymus į veiklą. Sakysim, jis įgalina kasos (pancreas) hormono insulino išskirtymą. Kitas kasos enzimas (lipase) irgi atgavinamas veiklai kalcio įtakoje.

Svarbi kalcio įtaka raumenų darbui

Kalcis įtakoja raumenų susitraukimą. Kalcis lemia, ar raumuo bus susitraukęs, ar atsipalaidavęs. Kai kalcis įeina į raumens celę, raumuo susitraukia. Kai kalcis išeina iš raumens celės, ji atsipalaiduoja.

Nauja vaistų rūšis (calcium channel blockers) dabar naudojama pakelto kraujospūdžio gydymui. Tie vaistai blokuoja kalcio įėjimą į arterijų sienelių celę. Tuo būdu padeda arterijų sienelių celėms atsipalaiduoti nuo įtampos. Kai arterijų sienelių celės esti susitraukusios, susiaurėja arterijos spindis ir tuo pačiu pakyla kraujospūdis, nes su jėga tenka kraujui tekėti pro susiaurėjusias arterijas. Arterijų sienelių celių atsipalaidavimas prisideda prie pakilusio kraujospūdžio sumažinimo.

Kalcis talkina nervinio pajaudinimo pravedimui

Kalcis talkina nervinių impulsų pralaidumui. Jei kalcio kiekis kraujyje stipriai pasikeičia, gali gautis kritiška padėtis nervų celių pajaudinime. Tokiais atvejais gali atsirasti raumenų tetanija ar jų pastyrimas.

Kalcis gali talkinti kraujospūdžio pakilimo tvarkymui

Dabartiniais laikais atliekami tyrimai nurodo, kad kal-

Vincė Algimavičiūtė (kr.) ir Stefa Paškoniė klausosi sveikatos patarimų Alvdoo pažmonyje Lietuvos sodyboje. Nuotr. M. Nagio

cis gali būti naudingas aukšto kraujo spaudimo atvejais ir apsaugojime nuo storosios žarnos vėžio. Tuo reikalu daromi tolimesni tyrimai. Riebalinės ir tulžies rūgštys žarnose jaudina jų sienelės. Kalcis riša — neutralizuoja tas rūgštis ir tuo būdu apsaugoja žarnų sienelės nuo susierzinimo. Prileidžiama, kad tuo būdu kalcis nuo vėžio saugoja žarnų sienelėse esamas celes. Yra tyrinėtojų balso, prileidžiant, kad kalcis reguliuoja nenormalų celių dalinimąsi.

Tyrinėtojai tegul tyrinėja kalcį, o mes jį naudokime didžiais kiekiais.

Kuo giliau rausiamasi po kalcio savybes, tuo daugiau naudingų dalykų surandama. Dar daug darbų reikės nudirbti, kol visos teigiamos kalcio savybės bus išsklaidytos. Tegul tyrinėtojai dirba savo srityje, o mes visi jau dabar naudokime kalcį gausiais kiekiais. Kalcio būtinas kiekis žmogui paimti per dieną yra nustatytas, bet ir toliau tyrinėjamas, ar nėra jis per mažas.

Saugiai tuo reikalu kiekvienas pasielgsime, jei kasdien sunaudosime po vieną gramą 1,000 mg. kalcio. Tos moteriškės, kurioms jau pasibaigė regulės, tegul naudoja kalcio kasdien po pusantro gramo (1500 mg.).

Pieno gaminiai gausūs yra kalciumu

Visi mediciniškai žmonės pripažįsta, kad geriausi kalcio šaltiniai yra pieno gaminiai: liesas pienas, sūris, varškė, jogurtas ir rūgės pienas. Nenaudokime ledų ir riebios varškės. Nors tai pieno gaminiai, bet jie gausūs gyvuliniais riebalais ir kalorijomis. Taip pat nenaudokime sėklų, migdolų ir sardinų. Nors tai geras kalcio šaltinis, bet per riebus.

Tamsiai žalių lapų daržovės (broccoli, kale, ropės, muštardos lapai) naudingos, kalciumu gausios. Gausiai naudojant sojos pupeles ir jų gaminius, apturima gausiai kalcio.

Gerokai kalcio yra kietame vandenyje (50 mg. litre) ir komerciškuose gaminiuose bei tabletėse. Pastarųjų dalykų lietuviams reikėtų vengti, nes jie brangūs ir mums pakanka minėtų naudingų pieno gaminių. Šie yra labai artimi lietuvių skrandžiui (toks rūgės pienas!).

Liukimės per apsilaidimą save žudę

Negeriant pakankamai pieno — bent po keturis puodelius kasdien — apie 20 milijonų amerikiečių, daugiausia virš 45 metų sulaukusių moteriškių, gauna minkštus kaulus — osteoporozę. Kaulų lūžimų susilaukia 1.3 milijonai jų. Kas penkta su sulūžusiu klubikauliu moteris — virš 40,000 tokių — miršta nuo prisidėjusių komplikacijų. Ir ta nelaimė kartojasi kasmet. Tuo būdu minkšti kaulai pagyvenusiu moteriškių tarpe sudaro stipriausią giltinę.

Dar to negana: 20% lūžusių kaulus turinčių moteriškių yra tampa nuolatiniams invalidėms. Taip, kad pagyvenusių moteriškių grupėje kaulų suminkštėjimas (osteoporozė) yra dažnesnė negerovė negu širdies ataka, cukraligė, reumatoidinis artritas, paralyzius (stroke) ir krūties vėžys. Ir to blogio dar toms moteriškėms negana: minkštakaulių moteriškių mirties atvejais Amerikoje gausėja, nes šiame krašte jos ilgėliau gyvena.

Kas pasakytą apie moteris, tas tinka ir vyrams, nors jie daug rečiau apturi kaulų suminkštėjimą.

Eikime padėti neišsigalintiems

Daug kuo mes rūpinamės, bet apie svarbiausią savo pareigą dažnai pamirštame: mes apleidžiame savus neišsigalintuosius. Suseno toks ar tokia ir gyvena pavieniui ar savų vaikų prižiūrimi bei prieglaudose besirasdami. Tokių galvojimas pasilpsta. Jie, turėdami pilnus šaldytuvus maisto, tariasi nieko neturį ir nevalgo kaip reikiant.

Tokie dažnai vien koselėmis minta, kartais bekoniuokį pasispirdindami. O jau apie pakankamą pieno ar varškės naudojimą — nė neklaušk. Tokie dažniausiai susilaukia nelaukto blogio — minkštų kaulų ir dėl to strėnos skausmų. O kaulams lūžus tokiems atsiranda galo pradžia.

Nuo dabar imkime rūpintis apsauga nuo kaulų suminkštėjimo pas kiekvieną mūsų. Žiūrėkime, kad jie pieno išgertų mažiausia po kvortą kasdien. Dar ir kitokių, kalciumu gausių maistų juos maitinkime. Sulaukė dabar džiaugsmingų švenčių ir dovanų laikotarpio, apdovanokime mūsų senelius su svarbiausiu dalyku: apsauga nuo kaulų suminkštėjimo. Vežiodami juos po įvairias vietas, būtinai girdykite pienu ir valgydinkime varškę su vaisiais. Gana senelius sirgdinti juos vien pepsais girdant. Tai jokia seneliams paslauga, nors kai kurie tariasi, taip nevykusiai elgdami, seneliams pasitarnaujant.

Išvada. Tiesiog tikra tragedija mūsų tarpe gyvuoja, kada galime apsaugoti žmones nuo minkštų kaulų, o leidžiame jiems labai kentėti ir net be laiko mirti. Nuo dabar tegul baigiasi taip netikęs mūsų elgesys: šaukime ir dirbkime, kad nuo šiandien daugiau nei vieno mūsų neatsirastų su minkštais kaulais. Kiekvienas seneliams vaišes pradėkime nuo išgėrimo šilto pieno puodelio. Taip nepasileiskime ir pensininkus maitindami. Štai ir pagądinimas: šis skyrius ryžtasi vėl prisipažinti kiekvienam minėtai apsilaidėjimui. Taip, o ne kitaip ir bus, jei mūsų pensininkas neapturės jam būtinos kasdienės pieno kvortos. Daugiau tuo reikalu tokią kartą.

JAV LB Kultūros taryba

SPAUDOS VAJAUS PROGA

Mūsų spausdinto žodžio istorijoje nedaug džiugių prosvaisčių. Knygos ar laikraščio kelias ir skaitytoja iki pat Nepriklausomo gyvenimo metu buvo gana siauras, netikras ir labai kuklus. Lietuviškoji raštija suklestėjo tik trupučiam dvidešimt dvejų metų laisvės laikotarpyje.

Dabartiniai krašto okupantai spausdintą žodį, kuris, anot Stasio Šalkausio, turėtų būti „tautos išraiška, pagal kurią yra vertinama visa tauta, ir jog ta išraiška kartu yra kasdieninis tautos penas, nuo kurio priklauso jos moralinė ir net fizinė sveikata“, yra pavertę lietuvių tautos dvasiai svetimu sovietinės sistemos propagandinu ginklu. Rusinimo politikai tarnauja lietuvių kalba sovietinė knyga ir laikraštis. Jau Voltaire yra pasakęs: „Knygos — mano ginklas, su jomis nukariau pasaulį“.

Išėjimoje spausdintas lietuviškas žodis yra mūsų darbų sėkmės skatinimo, mūsų tautos vertybių nemarus liudininkas. Mūsų po antrojo pasaulinio karo generacija savo kūrimosi metu spausdinto žodžio reikšmę tautiniam išlikimui giliai ir jautriai suprato, ją vertino. Beveik visą šimtmečio ketvirtą knygą ir laikraštis daugelio buvo laukiama svečia namuose, nors, aišku, tai ir nebuvo mūsų finansinio pajėgumo rodiklis. Ir nemažai tos generacijos daliai lietuviškos skaitijos knygnas atrodė per didelę ar per brangią prabangą.

Lietuviška skaitība, liuanistinės mokyklos, parapijos, organizacijos buvo ir tebėra išsivijusios tautinės gyvybės pratęsimo patikimais laidai.

„Laikraščiai ir knygos lietuvių kalba vis tiek yra esmiškai stipriausios uolos lietuviškam reikalui, stipresnės, negu kitakalbė raštija Lietuvos klausimais. Šioji, be abejo, taip pat reikalinga ir daugiau mažiau naudinga, bet ne daug ką ji reikštų ateityje, jei neliktų paties pagrindo: savo kalbos, lietuviškos raštijos ir tautos“, sako žurnalistas ir Laisvės radijo transliacijų komentatorius Bronys Raila. Bet nėra džiuginanti padėtis lietuviško spausdinto žodžio mūsų dienose, kai senoji karta traukiasi iš gyvenimo, o jų vaikai, veikiamai šio krašto aplinkos, pasiduoda nutautimo bangai, ir lietuviška knyga ar spauda nebeįreikiuojama j mūsų tautinio išlikimo priemonių sąrangą.

Kvietime ir raginame, kad tėvai mėgintų įpratinti savo vaikus pamilti lietuviškąją skaitybą, užpneuromdami laikraščius, žurnalus, nupirkdami knygas. Jei gruodžio mėnesį akcentuojamas dėmesys lietuviškam spausdintam žodžiui taptų visų metų kasdienine rutina, galėtumėm laukti ir gražių rezultatų.

Mūsų LB apylinkės, parapijos, lietuviškos mokyklos, skautų, ateitininkų bei kitos jaunimo organizacijos, kiti organizuoti vienetai bei pavieniai entuziastai, lietuviškos radijo transliacijos stipriai jungtūsi į šį vąjį, lietuviškos knygos, laikraščio ar žurnalo gyvybę galėtų būti pratęsta ir tolimesnės išsivijos dienas.

Tad pranešime spaudą sau, savo vaikams ir vauikiams! Lietuviška knyga tebūnie vertingų dovanų sąrašė įvairiausioms progoms!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsniu tašo savo nuožūra. Neunaudotų straipsnių neesago. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už kelbimų turinį neatsako. Škelbimų kainos priaiunčiamos gavus prašymą.

Pats savimi būti kiekvienas tegali tik tol, kol jis vienas: kas nemylti vienatvės, tas nemylti laisvės, nes žmogus laisvas tėra tik tada, kai vienas.

A. Schopenhauer

Nedėkingumas yra dalis silpnumo; aš niekada nemaciau šaunaus žmogaus, kuris būtų buvęs nedėkingas.

J. W. Goethe

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augiaili nuimami ofisai)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. E. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-0101 Val. pagal susitarimą

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Šėkyrus treč. šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnelės,
titledai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofisio tel. RE 7-1168;
Rez. 385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą
Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą
Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-5118 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 438-0180
11900 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 381-9220 (312) 381-9222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofisio tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vizinis, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 595-7755

DR. LINAS A. SIDYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečadi. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtadi. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

Sofijai Ozelienei matuojama kraujospūdi gail. sesuo Ona Ankieinė Alvdoo pažmonyje Lietuvos sodyboje. Nuotr. M. Nagio

Nuotr. M. Nagio

MIRTIES ZONA

Lapkričio 12 d. šioje vietoje mes paskelbėme rašinį apie atrastą naftą Baltijos jūroje prie Lietuvos krantų ir nurodėme pavojus, kurie gali kilti gražiajai Kuršių nerijai. Rašiniui duomenis daugiausia ėmėme iš Lietuvos mokslų akademijos viceprezidento prof. Dr. Vytauto Statulevičiaus šiuo reikalu pareikšto Vilniaus „Tiesoje“. Čia žymusis Lietuvos mokslininkas vaizdžiai ir dalykiškai nurodė pavojus nerijos gamtai ir visai ekologijai. Iš Lietuvos gautomis žiniomis, panašiu būdu protestavai ir sovietinės Lietuvos vyriausybės žmonės, net partiniai pareigūnai. Bet konfliktas tuo nesibaigė.

1986.XI.5 Maskvoje leidžiamas didžiulis ir įtakingas visos Sovietų Sąjungos rašytojų sąjungos oficiozas „Literaturnaja gazeta“ paskelbė kiek sutrumpintą ilgą ir gerai motyvuotą rašinį antrašte „Kiek gali kainuoti vieno munduro garbė“. Protestą prieš labai galimą Kuršių nerijos gamtos bei grožio, ekologijos pažeidimą pasirašė didelė grupė ne tik Lietuvos, bet ir visos Sovietų Sąjungos mokslininkų, rašytojų, artistų, menininkų grupė. Minimos šios pavardės: R. Adomaitis, D. Banionis, A. Bitovas, V. Čekanauskas, I. Ivanovas, G. Jukūbonis, V. Kontrimavičius, A. Maldonis, Just. Marcinkevičius, E. Mieželaitis, V. Noreika, V. Petkevičius, I. Petrovas, R. Roždestvenskis, S. Sondeckis, A. Voznesenskis, S. Zalyginas. Vis tai žinomi, garsūs vardai.

Minėtą pareiškimą lietuviškame vertime perspausdino Vilniuje leidžiamas „Literatūros ir meno“ savaitraštis (1986.XI.15). Štai kai kurios mintys, faktai ir argumentai. Pirmiausia rusiškas skaitytas trumpai supažindinamas su Kuršių nerijos atsirašimu, jos labai gražia, bet ir be galo trapia gamta bei aplinka, taigi „be galo greit pažeidžiama“. Toliau pagiriama sovietinė administracija, kuri jau 1960 m. paskelbė Lietuvai priklausančią nerijos pusiasalio dalį landsaftiniu draustiniu, o 1976 m. valstybiniu miško parku. O dar vėliau specialiais potvarkiais globojo unikalią gamtą ir apribojo turistų lankymąsi. Apylinkės gyventojai ir turistai sąžiningai gerbia neriją ir klauso respublikininkų potvarkių „tačiau ne viskas priklausė nuo respublikos“. Kitais žodžiais, nuo Maskvos.

Prie nerijos krantų aptikti naftos šaltiniai kaip tik ir esą „visasajunginiai“, priklausą maskviniui dujų bei naftos ministerijai. Kadangi Sovietų Sąjunga jau kuris laikas stokoja naftos, nuo 1977 m. buvęs pradėtas intensyvus naftos ieškojimas po jūrą dugnu. Taigi jau beveik 10 m. naftos ieškoma, tačiau nebuvę surasta, išskyrus Kaspijos jūrą, kur jau nuo senų laikų nafta iš jūros dugno siurbiamą. Naftos suradimas prie nerijos krantų buvęs „didelis dujų ir naftos ministerijos laimėjimas“.

Tuo jau numatytos pastatyti 4 pastoviai veikiančios platformos, kurios gręž jūros dugną, o paskui pumpuos naftos produktus į krantą. Pirmoji platforma jau statoma, panaudojami 3 milijonai rublių. Toliau pareiškime rašoma: „Mes puikiai žinome ir suprantame, kokia svarbi mums šalies ekonomikai yra nafta, tačiau, susipažinę su būsimų verslovių parengimo ir eksploatacijos projektu, neteikiame žado. Ir jeigu šis projektas kada nors bus įgyvendintas, Kuršių nerija ir visa didžiulė kurortų zona po kelio kilometrų vėrs niekam nereikalinga mirties zona, nes tame

projekte gamtos saugos problemos sprendžiamos labai neatsakingai, paviršutiniškai, o kartais tiesiog išlaužtos iš piršto, kad projekto autorių kitaip nepavadinsi, kaip naujais Baltijos užkariautojais“.

Pareiškimo autoriai toliau nurodo, kokius didelius pavojus jūrai ir aplinkai atneša kad ir nedidelis naftos išsiliejimas. Kai 1981 m. prie Baltijos krantų sudužo britų tanklaivis „Globe Assimi“, išsiliejusi iš laivo nafta užteršė 80 km Lietuvos pajūrio ruožą. Užsienyje pirka brangi „tehnika“ negalėjusi būti panaudota valymo darbams. „Niekieno nestabdomas mazutas per kelias dienas gana storu sluoksniu padengė visą respublikos pakrantę ir pavertė joms negu neprieinama dykvieta“. Tik dideli vietos gyventojų pasivėntimu ir jų darbu nafta buvusi surinkta, naudojant ne tiek buldozerius, kiek kasutus, kibirus.

„Lietuvos mokslo akademija, pasitelkusi Azerbaidžano respublikos iš Kaspijos jūros dugno naftos ėmimo patirtį, apskaičiavo, kad vien planuojamas naftos produktų išsiliejimas į jūrą bei darbo metu išmetamos įvairios nuodingos grežimo atliekos užters 1800-2500 kvadratinį kilometrų akvatorijos, nes išmesti teršalai nestovės vietoje ir, vėjo bei srovių veikiami, tuojau pasklis po Baltiją. Avarijos metu visas šis regionas per keliolika parų pavirs negyva dykvieta, kurioje išnyks paukščiai, žuvis, veikisios gamtinės ir žmogaus įsteigtos dirbtinės neršyklos“.

Mokslininkai apskaičiavo, kad vien tik 5000 tonų naftos išsiliejimas valstybei kaštuotų 284 milijonus rublių, o labai galimas didesnis išsiliejimas jūrai ir pajūrio gyventojams bei valstybei kaštuotų daugiau kaip milijardą rublių. Tuo tarpu, „jeigu patikėsime projektui, Kuršių nerijos šelfe slūgso apie 8,6 mln. tonų naftos. Padauginę tą kiekį iš 30 rublių 64 kapeikų kainos... gausime abejotiną 245-12 ml. rublių sumą“. Taigi galimas naftos eksploatavimas, pareiškimo žodžiais, „kvepia nusikaltimu“.

Toliau cituojama: „Štai ką apie tą sveiką protu nepateisinamą sumanymą rašo TSRS Mokslų akademijos viceprezidentas akademikas A. Nansinas: „Aš įdėmiai susipažinau su minėtu projektu, kurio tekstą man perdavė LTSR Mokslų akademijos prezidentas J. Požėla... Man absoliučiai neaišku, kam iš viso tame rajone reikia eksploatuoti tokius menkučius naftos telkinius. Man puikiai suprantamas ir šios ministerijos atakulamas, su kuriuo ji bando įsisavinti šį rajoną. Ši ministerija dar 1977 m. įsipareigojo surasti ir pradėti naudoti naftos bei dujų telkinius šelfinėse mūsų šalies jūrų akvatorijose. Jau praėjo 10 metų, tačiau, išskyrus senas Kaspijos versloves, mūsų šalyje dar niekur iš jūros dugno negaunama nafta. Todėl ministerijai, gelbstint savo „munduro garbę“, labai svarbu pradėti naudoti bent kokius mizeriškus naftos telkinius, kurie dabar surasti Baltijoje... Ir ekonominiu aspektu yra per daug akivaizdi nesąmonė“.

Pastebėtina, kad neigiamai minėtą naftos projektą įvertinusios ir Sovietų Sąjungos Vandens ūkio ir Jūrų laivyno ministerijos. Bet kova už Kuršių nerijos išlaikymą ir Baltijos jūros bei visos Lietuvos pajūrio svarumą tebevyksta. Ji yra tuo tarpu tarpžinybinė, bet labai kieta ir dar nėra aišku, kas ją laimės.

MAŽOSIOS LIETUVOS LIKIMAS

JUOZAS ŽYGAS

Lietuvių ir jiems giminingų genčių proistorė yra dengiama praeities ūkanų. Palygint vėlai juos pastebėjo pasaulis. Nebuvome ant pasaulio kelių ir kryžkelių. Senojo pasaulio jūrinės tautos su savo laivais raizė šiltesnius Viduržemio vandenį. Mažai kas drįso pro Herkulo (Gibraltaro) stulpus išplaukti į nežinomus vandenynus, be to nebuvo ir reikalo – niekas jų net neviliojo. Turtingi miestai ir prekybos centrai buvo Viduržemio pakrantėse.

Iš pasakiškų – tolimųjų rytų karavanais pristatydavo šilką, brangakmenius, kvepalus ir prieskonius. Del tų kelių kontroles buvo varžomasi ir kovojama. Į šiaurę nuo Dunojaus ir Reino upių gyveno germanų ir kitos barbarų tautos, kuriomis tebuvo dominasi tik tiek, kiek jos galėjo gražinti pasaulio civilizacijai. Iš šiaurės kraštų atgabendavo gintarą, kuris tais laikais buvo labai vertinamas. Gintaro dirbiniai randami net Egipto piramidėse.

Šiandien greičiausiai gintaro rasti būtų išroki keliais. To laiko pirkliai net buvo pasakoti apie didelius žuvis, apie slibinus, saugojamus turtus, ir plaukais apaugusius barbarus. Prisklaudę tokių kalbų, mažai kas drįso į tuos kraštus vykti. Tik pripuolamai ir labai skurdžiai aiščių giminių yra paminimos Romos istoriko Tacito, gyvenusio pirmame šimtmetyje, ir vėl praena beveik aštuoni šimtai metų, kol aiščių ar lietuvių vardas pradėdamas minėti tuo laiko kronikose. Atrodo, kad nebuvo paliesti didžiojo tautų kraustymosi ar hunų antplūdžio. Gal dėl to ilgai išlaikėme savąją religiją ir kalbos formas artimesnes sanskritui, kadangi per šimtmečius nebuvome blaškomi svertinio bangų. Aiščių proteviai istorijos priešaušryje pradėjo verstis žemdirbyste, tad jau labai seniai nustojo nomadiško kraujo ir jo polinkiu.

Trečiojo tūkstantmečio pr. Kr. pabaigoje Baltijos krantus pasiekia ir juos apgyvendina iš rytų ar pietų atėjusios žemdirbių gentys. Šios giminės buvo jau gana pažangios civilizacijos; akmens dirbinių technika nerai mitvyti. Dirbiniai nugludinti ir jau mokėta išgręžti skylę. Skylės išgręžimas jau buvo didelis žingsnis patryn, pradėta naudoti ivoriniai kirviai ir kapliai. Keramikos dirbiniai papuošti vadinama virveline ornamentacija. Virvelinės keramikos kultūra buvo plačiai išplitusi nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Ši virvelinė keramika yra priskiriama indoeuropiečių giminių kultūrai. Prie Baltijos jūros ir Nemuno baseine pasirodo dirbiniai, kurie priskiriami baltiški kultūrai. Baltiški kultūrai charakteringi yra

metalu pasirodymo pradžios iki pat XIII a. šių sričių kultūroje neįvyko jokių permainų ir čia gyventa tos pačios kilmės žmonių. Tuo pačiu paneigiama XIX a. pabaigoje vokiečių archeologų ir geografų tarpe išplitusi nuomonė, kad ryšium su didžiojo tautų kraustymusi įvykė tam tikrų etninių pasikeitimų pietryčių Pabaltijo gyventojų sudėtyje ir kad tik V-VI a. iš rytų įsiveržusios lietuvių gentys. Paneigiami mitai apie vėlyvą lietuvių atsikėlimą į pietryčių Pabaltijo teritoriją, minėti mokslininkai pripažino etninį Rytprūsų lietuvių testinumą su senaisiais to krašto gyventojais, o Bezenbergeris lietuvius laikė tos srities autochtonais“.

Iki šiol naudoti tyrinėjimai ir įrodymai yra paimti didžiojoje iš vokiečių mokslininkų darbų ir jų studijų. XIX šimtmečio antroje pusėje, kylant tautiniam nacionalizmui, buvo pradėta domėtis mirstančių tautų kalbinis ir kultūrinis palikimu. Prūsų ir lietuvių istoriniais ir kalbotyros klausimais daug rašė ne tik vokiečiai, bet ir lenkų, čekų ir rusų mokslininkai. Pagal vokiečių ir čekų mokslininkų irodymus prūsai ir kitos lietuvių giminės jau bronzos amžiuje gyveno savo senose protėvių žemėse prie savo jūros. Sakau prieš savo jūros, kadangi ir pagal svertinųjų padarytas išvadas Baltijos jūros vardas yra leto-lietuvių kilmės (toks pavadinimas yra naudojamas latvių-lietuvių giminėms – J. Ž.).

Ne tik prūsų, bet ir kitų lietuviškų giminių nelaimės prasidėjo su kryžiuočių įsiveržimu. Prūsų nelaimė, jie buvo išsėdai ir mažas gimines ar kiltis, savo tarpe vaidijosi ir vedė vidaus kovas. Ordinas turėjo geležinę drausmę ir organizaciją, išsėdai prūsai nepajėgė laikytis, be to, daug prūsų kilmingųjų už įvairius pažadus ar privilegijas pasidarė ordino sąjungininkais. Pridengdami krikščionybės skleidimą, popiežius Inocentijus II limitant, pradėjo „kryžiaus karą prieš pagonis“. Ugnimi ir kardu krikščionybė buvo nešama prūsams ir kitoms lietuviškoms giminėms.

Kryžiuočiai pamažu, bet planingai slinko pirmyn. Strateginėse vietose statė pilis ir stiprinosi. Prūsai, bėdos verčiami, užmiršo kuriam laikui nesutarimus ir vidaus vaidus. Nustojus savo tarpe vaidytis, 1242 m. visos užimtos prūsų gentys sukilo. Tas sukilimas tęsėsi 6 metus ir buvo labai kruvinas. Sukilimą numalšinusi, buvo pasirašyta vadinama Christburgo sutartis. Prūsams, kurie nusilenkė užkariautojams ir apsikrikštijo, buvo pripažinta teisė valdyti ir

paveldėti turta. Prūsai pasižadėjo gyventi krikščioniškai ir atsžadėti pagoniškųjų papročių. Tame pagoniškųjų papročių aprašyme prirašyta tokių nesąmonių, kurių kryžiuočiai turėjo pasauliui parodyti, kad jie neša ne tik krikščionybę, bet ir kultūrą pagoniškam pasauliui. Užkariavus ir galutinai paverę prūsus, apie 1270 m. kryžiuočiai pradėjo puldinėti žemaičių ir lietuvišką žemes. Permaininga kova vyko beveik pusantro šimto metu. Prie Žalgirio (1410) kryžiuočiams buvo suduotas mirtinas smūgis. Tačiau ne tik nebuvo išlaisvinti prūsai ar Nemuno žemumys, bet nebuvo pasistengta nei į jūrą išeiti. Nežinia, kodėl Vytauto Lietuva nesugebėjo pasinaudoti militariniu laimėjimu? Istorijos eigoje Lietuva gal buvo vienintelė valstybė, nesistengusi išeiti į jūrą. Ypač nesurpantama, atsižvelgiant į turėtą militarinį pajėgumą. Vokiečiai sistemingai dėjo pastangas užvaldyti upių žiotis, jie stiprinosi Vyslos, Prėglauso, Nemuno ir Dauguvos žiotyse. Tai vis lietuviškų genčių ar baltų apgyventos žemės.

Ordinui pradėjus silpnėti, tuo pasinaudojo Lenkija. „Pats nelaimingiausias Kryžiuočių ordino vyr. magistras Ludvikas Erlichshausen nesėkmingai kovojo su 1440 įsikūrusia Prūsų sąjunga, Kazimieras Jogailaitis mieliai priėmė tos sąjungos kvietimą ir kaip Lenkijos karalius pradėjo Trylikos metų karą (1453-66), pasibaigusį antrąja Torunės taika. Kai pinigų ilgai negaunanti algininkų kariuomenė Marienburgą „pardavė“ lenkams, L. Erlichshausenas ordino sostinę perkėlė į Karaliaučius. Kazimieras keti ai laikė. Nieko nepajėgė Romos ir Kryžiuočių prokuratorių pastangos. Ordinas 1466 tapo Lenkijos vasalu. Lenkijai atiteko Danėgig, Vyslos žiotys, Kulmas, Marienburgas, Pamarėlis, vad. V. Prūsai ir Varmė. (Tai maždaug visos žemės, kurias Lenkija gavo po šio karo – J. Ž.). D. L. Kunigaitis šitame kare laikėsi neutraliai (L. E. XIII, p. 182-83)“.

Tauta už savo dėtis turi kovoti. Deja, atrodo, kad ir tais laikais nestokojome „geru“ vadu. Pagal

moterys, lyg daugiaspalvės plaštakės, vilkėjo ilgomis suknelėmis. Vietomis galima buvo pastebėti ir tautinio draubūžio kraštėli. – Kodėl nesimato veidų? – kažkas užklaus iš publikos. Jogailienė tylėdama stovėjo, įbedusi akis į ekraną, lyg ir pati matytų tuos vaizdus pirmą kartą. Jos veide matėsi susijaudinimo žymės. Pagaliau vaizdas pasikeitė ir priartėjo įvairaus amžiaus veidai, visi iškilmingai nusiteikę, savotiškai vienodos išraiškos, nerodydami nei didelio džiaugsmo, nei liūdesio, tik sustingusių vienodą abejingumą. – Ar čia vestuvės ar pagrabas? – vėl pasigirdo pastaba. – Čia matysite suotuoktaves su visomis bažnytinėmis apeigomis, kas ir mane gerokai stebino, nes jaunieji yra pasižymėję savo karjeros, nerodo jokios baimės, susituokdami bažnyčioje. Tose vestuvėse taip pat dalyvavo pripuolamai pakviesta turistų grupė iš Amerikos ir Kanados. Stebėjosi ir jie, – paaiškino Jogailienė. Ekране pasirodė lieknos, apyaukštės nuotakos silueto nuaga. Ji vilkėjo balta vestuvine suknele, o jos šviesius plaukus dengė baltas, tankus, rūtomis apkašytas veliumas. Prie jos prisitartinio tamsia eilute apsirėngęs vyras. Toliau sekė suotuoktavių apeigos, žiedų sumainymo ir palaiminimo ceremonija. Iš arti matomos sujungtos rankos aiškiai virpėjo. – Ar nematysime jaunųjų veidų? – ir vėl tas pats balsas pareikalavo iš salės. – Matysite, kai jiedu eis nuo altoriaus. Būkite kantrūs, – atsakė Jogailienė. Tuo tarpu kažkas čirkstėlėjo, spragtelėjo, ir filmas nutrūko. (Bus daugiau)

LAISVĖS KAINA

NOVELĖ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

2

– Jei kam nėra įdomu, aš neverčiau tą filmą žiūrėti, – prabilo Jogailienė, laikydama ranką ant aparato mygtuko. – Asmuo, kuris man sudarė privilegijuotas sąlygas, tai padarė skatinamas ne politinių motyvų, bet tikro lietuviško sentimentu, apie kurio šaknis aš čia kalbėti negaliu. Mygtukas spragtelėjo ir prieš žiūrovų akis iškilo žavus Vilniaus miesto vaizdas, atrodo filmuotas iš aukštai, gal iš kokio aukšto pastato ar net bokšto. Vėliau kamera nusileidė žemyn ir atrodė riedantį Vilniaus gatvėmis, retkarčiais sustodama, pagau-nanti ne tik pastatus, bet ir dvikalbį teatro skelbimą su stambiu rusišku ir mažesniu lietuvišku užrašu. Prisiartinus prie gatvių sankryžos, kamera sustodavo ties gatvės pavadinimu, viršuje rusiškai, apačioje – lietuviškai. Originaliai šaligatvyje užfiksuotos praeivių kojų bylojo apie to miesto gyventojų mišrni, nors veidų nesimatė. Šalia vaikiškų, sportinių batelių sunkiai žygiavo storoardžiai kariški batai. Aukštomis kulnėmis lieknos moteriškos kojos smulkiais žingsniais mynė šaligatvį, lydimos vyriškų kojų, apautų išblizgintais juodais batais. Sunkūs rankų darbo auliniai batai, iškrypusiais kulnėmis, storomis kojimėmis, pro kurias veržėsi išsiplėtusios venos, sunkiai kažką vilko sena moteris. Matėsi vyžos, pusbatiai, vaikiškos kurpatės ir vaikų vežimėlio ratukai... b. kv.

Dr. Justinas Dėdinas (kairėje), įnešęs tūkstantinę į Lietuvai fondą, su J. Prunskiu.

moterys, lyg daugiaspalvės plaštakės, vilkėjo ilgomis suknelėmis. Vietomis galima buvo pastebėti ir tautinio draubūžio kraštėli. – Kodėl nesimato veidų? – kažkas užklaus iš publikos. Jogailienė tylėdama stovėjo, įbedusi akis į ekraną, lyg ir pati matytų tuos vaizdus pirmą kartą. Jos veide matėsi susijaudinimo žymės. Pagaliau vaizdas pasikeitė ir priartėjo įvairaus amžiaus veidai, visi iškilmingai nusiteikę, savotiškai vienodos išraiškos, nerodydami nei didelio džiaugsmo, nei liūdesio, tik sustingusių vienodą abejingumą. – Ar čia vestuvės ar pagrabas? – vėl pasigirdo pastaba. – Čia matysite suotuoktaves su visomis bažnytinėmis apeigomis, kas ir mane gerokai stebino, nes jaunieji yra pasižymėję savo karjeros, nerodo jokios baimės, susituokdami bažnyčioje. Tose vestuvėse taip pat dalyvavo pripuolamai pakviesta turistų grupė iš Amerikos ir Kanados. Stebėjosi ir jie, – paaiškino Jogailienė. Ekране pasirodė lieknos, apyaukštės nuotakos silueto nuaga. Ji vilkėjo balta vestuvine suknele, o jos šviesius plaukus dengė baltas, tankus, rūtomis apkašytas veliumas. Prie jos prisitartinio tamsia eilute apsirėngęs vyras. Toliau sekė suotuoktavių apeigos, žiedų sumainymo ir palaiminimo ceremonija. Iš arti matomos sujungtos rankos aiškiai virpėjo. – Ar nematysime jaunųjų veidų? – ir vėl tas pats balsas pareikalavo iš salės. – Matysite, kai jiedu eis nuo altoriaus. Būkite kantrūs, – atsakė Jogailienė. Tuo tarpu kažkas čirkstėlėjo, spragtelėjo, ir filmas nutrūko. (Bus daugiau)

GYVENIMAS TOKYO MIESTE

A.a. prof. Pranas Dovydaičis — šimto metų gimimo progą

A.A. PRANO DOVYDAIČIO SUKAKTIS

Šiandieną sueina šimtmetis nuo prof. Prano Dovydaičio gimimo. Jis gimė 1886 m. gruodžio 2 d., Marijampolės apskr., Višakio Rūdos valsčiuje, Runkių kaime.

Profesoriaus Pr. Dovydaičio išsami biografija, prof. Simo Suziedelio parašyta, tilpo Lietuvių enciklopedijoje, 141-144 psl. V tome, 1955 m. Kapitalinį veikalą apie profesorių yra parašęs dr. Juozas Girnius. Jį išleido „Ateities“ leidykla Chicagoje, 1975 metais.

Pranas Dovydaičis buvo jaunuomenės auklėtojas, mokslininkas, enciklopedistas, universiteto profesorius, krikščionių darbininkų organizatorius, ateitininkijos įkūrėjas, daugelio raštų autorius, kelių kultūros filosofijos žurnalų redaktorius, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras.

Jis lietuvių tautoje buvo vienas iš efektyviausių idealistinio krikščioniškojo istorinio

vystymosi krypties pradininkų. Tai ryškiausias jo, lyg tautos apaštalo, įnašas ir vertingiausias palikimas visiems laikams. Tuo jis liko gyvas Lietuvoje ir po savo fizinės mirties.

Nepriklausomoje Lietuvoje tas prof. Pr. Dovydaičio dvasinio religinio atgimimo skelbimas rado našią dirvą mokslus einančioje jaunuomenėje, kaimo jaunuomenėje pavasarininkuose, krikščionyse darbininkuose. To apaštala-vimo vykdyme profesoriaus negąsdino jam sukurti autoritetinio režimo sunkumai, jį pašalinant iš universiteto 1936 m. sausio 16 d. prezidento sprendimu dėl jo labai aktyvios tada uždarytų moksleivių ateitininkų globos, nei jį įkalinant po pavasarininkų kongreso Marijampolėje 1932 metų liepos mėn.

Nepatiko profesoriaus patriotinis krikščioniškas įsitikinimas sovietiniam okupantui. 1941 m. birželio 14

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje Japonija buvo priversta besąlyginiai kapituliuoti. Amerikos bombonešiai sunaikino pusę sostinės ir žuvusių mieste buvo priskaičiuota arti 100,000. Šiandien ne tik sostinė, bet visas kraštas yra atsistatęs ir dominuoja visame pasaulyje su savo aukštos kokybės gaminiais. Užsienio prekyba artinasi prie 100 milijonų dolerių. 85% prekybos yra su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis. Pasidarę sėkmingiausiai automobilių gamintojai, ne vienas vairuoja Mercedes ar Ferrari, kas priduoja tam tikrą orumą.

Tokyo miestas, Japonijos sostinė, yra įsispaukęs tarp kalnų 800 kvadratinį mylių plote ir sutalpina 12 milijonų gyventojų. Nežiūrint 1923 metų žemės drebėjimo, kada žuvo 140,000 žmonių, miestas auga ir, neturėdamas kur plėstis (iš vienos pusės kalnai, iš kitos — vanduo), stiebiasi aukštin. Miesto panorama turi daugiau aukštų namų, negu mūsų New Yorkas. Kada Washingtono, DC, 34% ploto yra paskirta parkams, Tokyo parkai tesudaro tik vieną miesto dešimtadalį. Vienos 4 asmenų šeimos gyvenamas plotas vidutiniškai yra 700 kv. pėdos. Kas prilygsta amerikietiškam vieno miegamo kukliam butui. Miesto centre,

d., pirmojo masinio lietuvių šeimų trėmimo metu į Sibiro Gulago koncentracijos stovyklų sistemą, jis buvo KGB sumintas ir po nepilnų pusantų metų už Uralo kalnų, Sverdlovsko kalėjime, sunaikintas. Oficiali profesoriaus žūvimo data yra 1942 m. lapkričio 4 d., jam būnant vos nepilnų 56 metų.

Taip darbus jaunas lietuvis, tikras liaudies sūnus, dvasioje proletaras, kilęs iš šešių hektarų ūkio, savo darbštumu, nuostabių geros knygos alkiu, plačiu apsiskaitymu ir įsigyta gilia dvasine kultūra, nors sovietų fiziškai sunaikintas, lietuvių tautoje iškilo ir vis labiau iškyla, kaip šviesus dvasios milžinas. Jo sukurtas sąjūdis šiais sunkiais sovietinės okupacijos metais tapo pagrindine krikščioniškai apsisprendusios tautos atrama.

EDMUNDAS JAKAITIS

daugiabučių pastatuose, buto kainos prasideda nuo 400,000 dolerių. Prekybos centre kvadratinė žemės pėda — 18,000 dol.

Demesio golfo mėgėjai! Tokyo miesto ribose yra 10 golfo klubų. Tik vienas iš jų yra viešas. Priklausyti vienam iš geresnių klubų nario mokestis yra 900,000 dol. Negana to, norint žaisti savaitgalį, reikia užsiregistruoti visą mėnesį iš anksto. Viešose žaidimų aikštėse rezervacija daroma prieš tris mėnesius. Po rezervacijos meldžiamasi, kad būtų geras oras, nes atidėliojimų nėra.

Komercijos centre — Ginza — kainos yra pasakiškos. Vieno importuoto obuolio kaina — 5.25 dol., arbūziukas, kuris pas mus pardavinėjamas po dolerį — maždaug 65 dol. Dėžutė vyšnių — 240 dol. Suskaičius vyšnius, išeina 2.30 dol. kiekviena vyšnia.

Kai kurių švietimo įstaigų reikalavimai yra labai dideli, todėl jį juos pateikti gana sunku. Bet kartą pakliuvus, karjera garantuota. Yra net ir vaikų darželiai, kurie turi įstojamuosius egzaminus. Tačiau daugelis jaunųjų japonų labai mažai žino apie antrąjį pasaulinį karą. Pearl Harbor jiems yra gera vieta praleisti medaus mėnesiui.

O kaip su uždarbėmis? Pavyzdžiui imkim didelės plieno bendrovės pardavimo skyriaus vedėją. Vedęs, du vaikai, žmona — metinė alga 42,000 dol. Kadangi pastatas priklauso kompanijai, kuriai jis dirba, nuoma 80 dol. mėnesiui. Taip pat kompanija sumoka už jo automobilio pastatymo vietą, už metinį susisiekimo bilietą pasiekti darbuvieta, už sveikatos apdraudą ir už padorų pensijos planą. Kadangi žmona nedirba, todėl jie turi būti labai atsargūs su pinigais, nes beveik kiekvieno japono nusistatymas yra sutaupyti 20% uždarbio.

Visai kitas vaizdas yra su moterimis. Prieš karą buvo nežinomas dalykas, kad moteris dirbtų. Šiandien 40% darbo jėgos yra moterys. Ir tas skaičius kyla. Bet atlyginimo atžvilgiu japonė uždirba truputį daugiau kaip pusę vyro uždarbio.

Jauna japonė pradeda savo karjerą su 8,000 dol. į metus.

Tas atlyginimas lieka pastovus. Jai ištekėjus ar sukakus 30 metų, yra paliuosuojama. Jos vietą užima kita, jaunesnė. Netekėjusi mergina dažniausiai gyvena su tėvais, kurie ją išlaiko. Todėl ir sakoma, kad netekėjusios japonės yra turtingiausios Tokyo mieste. Tokiu būdu ir ištekėjimo galimybės yra geros.

Kai New Yorko ir Paryžiaus madų salonai naudoja japonės modeliavimui, Tokyo salonuose madas demonstruoja vakarietiški modeliai. Vakarų itaka yra tokia didelė, kad miesto centre jaučiamasi, kaip New Yorke. Labai madoje yra kosmetinė chirurgija. Norint atrodyti daugiau europietiška, moterys leidžia sau prapjauti akies voką, kas praplatina akies išvaizdą. Tokia operacija kainuoja apie 1000 dolerių ir atliekama per 10-15 minučių. Veido ištempimas kainuoja apie 4000 dol., kai tuo tarpu už tokią operaciją Amerikoje mokama apie 10,000 dolerių.

Nusikaltimų atžvilgiu Tokyo miestas yra labai saugus. Narkotikų naudojimas yra beveik nežinomas. Neturėdamas privatumo namuose, jaunimas praleidžia laiką parkuose. Policija yra labai efektinga. Kiekvieno dviračio, kurių yra apie 55 milijonai, serijinis numeris yra įspaustas jo rėmuose. Tokiu būdu policijai tikrinant požeminio traukinio aikštėlyje, buvo rastas prieš dešimt metų pavogtas dviratis ir gražintas savininkui. Bet yra buvęs ir toks atsitikimas, kada nežinomas asmuo, padirbęs banko nakties įmokėjimų dėžutės kopiją, pakabino šalia tikrosios. Tuo pačiu laiku ant tikrosios dėžės pakabino užrašą: „Neveikia. Įmokėjimus daryti šalia“. Prieš rytą įmokėjimai atsirado išradingo gudruolio nuosavybėje.

Aukštos kainos, ribotas gyvenimo plotas, užterštas oras, nuolatiniai žemės drebėjimai neatbaido naujų gyventojų. Mieste yra susispietęs dešimtadalis visų Japonijos gyventojų. Trys ketvirčiai Tokyo gyventojų yra gimę kitur.

Esant taip brangiam pragyvenimui, užklaustas eilinis gyventojas, kaip jis gali dar 20% atidėti juodai dienai, ramiai atsakė: „Mes neperkam importuotų vyšnių“.

Laisvės demonstracija Vienoje lapkričio 4 d. Žyguoja iš kairės: V. Garbenis iš Chicagos, J. Giedraitis iš New Yorko, J. Daugėla iš Floridos ir J. Danilevičienė iš Chicagos. Nuotr. M. Samatienės

CLASSIFIED GUIDE

NUOMOJAMA — FOR RENT

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS
Vyresnio amžiaus vyriškiui.
Skambinti
476-2343

HELP WANTED

FEDERAL, STATE and CIVIL SERVICE JOBS now available in your area. For info. call (805) 644-9533 Dept. 898.

MISCELLANEOUS

THE DAYS INN HAWAIIAN VILLAGE
TAMPA, FLA.
FLORIDA VACATION SPECIAL ALL ROOMS
\$24 + tax 1-4 persons through 2/10/87 with this ad. Coupon must be presented at check-in. Not valid with other discounts or during special events. 15 miles from Tampa airport (AFL).
1-800-448-6373
FL: 1-800-282-5760

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoji apylinkė, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas **BUDRATIS REALTY**
6600 S. Pulaski
778-0600

RE/MAX GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

ARIZONA - MESA - BY OWNER
Situated among Orange & Grapefruit trees. Spanish Style, 4 bdrm 2 bath Custom Home. Iyr. oldhas Marble Bath, Firplc. great Neighborhood, Schools on a cul de Sac. Asking 145,000.00.

COMMERCIAL *** OSKOSH WISCONSIN

8 Year old Veterinary Clinic. 3000 sq ft. with Basement. 1 1/2 Acres. Hgwy 41 Exposure & Terms Available. \$299,000.00.
Paul Redemann & Company
414-235-5757

KAS YRA IR KUR?
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37 TOMAS — PAPILDYMAI

Vyr. redaktoriai: Simas Sužiedėlis ir Jurgis Gimbutas.
Redaktoriai: Stasys Bačkaitis ir Antanas Mažiulis.

689 psl. **Kieti viršeliai.**

- Biografinės žinios apie lietuvių išsivijusiuosius kultūrininkus ir visuomenininkus.
- Naujieji lietuvių talentai.
- Naujai sukurtos organizacijos ir institucijos išsivijoje ir okupuotose Lietuvoje.
- Nauji lietuviški leidiniai.
- Ok. Lietuvos naujieji rezistentai-disidentai.
- Nauji atradimai.
- Pastarosios mirtys.

Būtina kiekvienai lietuvių išsivio bibliotekai.

Leidėjas Juozas Kapočius. Talkina Lietuvių Fondas per JAV LB Kultūros Tarybą. 1985.

Kaina 35.00 dol.
Užsakymus siųsti į **DRAUGĄ**
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA

GRUODIS-SPAUDOS MĖNUO

Išsivija bus gyva, kol gyva bus jos spauda

JAV LB KULTŪROS TARYBA

MARQUETTE NATIONAL BANK

463rd and Western Avenue 476-5100
62nd and Pulaski Road 838-3300

MEMBER FDIC • MEMBER FEDERAL RESERVE SYSTEM

LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS
Vilius Pėteraitis

Šis žodynas, apimantis daugiau kaip 30,000 žodžių, parinktų iš įvairių sričių ir kasdieninės kalbos, pritaikytas lietuviui. Išleido Lietuviškos Knygos klubas 1985, IV-jį laidą. Kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu in USA \$18.90.
Illinois gyventojai moka \$20.25.
Kaina su persiuntimu | Kanadą ir | užsienį \$19.70.
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629

Demonstracijos Vienoje Šv. Stepono aikštėje už laisvę lapkričio 4 d. Lietuvos vėliavą neša Vasario 16 gimnazijos mokinys, už jo — dr. K. Bobelis, Daillet, P. Ahtmark ir Vasario 16 gimnazijos moksleiviai.

Į AMŽINĄJĄ TĖVYNĘ IŠLYDĖJOME BALĮ MACKIALĄ

JURGIS JANUŠAITIS

Lapkričio 4 d. Humana liginėje St. Peterburge, Fla., palyginant neilgai tesiręs, žemiškąją kelionę baigė taurus Lietuvos sūnus, gilus patriotas, daugelio organizacijų nuosirdus darbininkas, Korp. Neo-Lithuania filistris, pedagogas a.a. Balys Mackiala.

Velionis buvo didelio takto, ramaus būdo, paslaugus, nepaprastai švelnios sielos žmogus. Kupinas nerimo, tėvynės ilgesio, gyvendamas įvairiuose laisvojo pasaulio kontinentuose ir kraštuose, keliavo keturiasdešimt dvejus metus.

Jis gimė 1921 m. sausio 30 d. Ukmergėje. Neprik. Lietuvoje įsigijo pedagogo specialybę ir mokytojo progimnazijoje. Jaunas mokytojas rūpinosi Lietuvos jaunimo auklėjimu ir keletą gražių jaunystės metų atidavė Lietuvai.

Artėjant siaubui iš Rytų, drauge su tikstančiais kitų tėvynainių Balys išėjo ir nežinomybę, nieko iš tėvynės neišsinešdamas, kaip tik negestantią meilę jai ir viltį, vėl į ją sugrįžti laisvam gyvenimui. Deja, svajonės neišsipildė. Pokario metus praleido Vokietijoje. Jau tada Balys įsijungė aktyviu nariu į tautinį ansamblį, šoko tautinius šokius, judino kultūrinę veiklą. Po to jis su žmona Dalila po laisvąjį pasaulį vis ieškodamas ramesnio gyvenimo uosto. Nepaisant nuolatinių kelionių a.a. Balys ir jo žmona Dalila visur tuojuo įsijungdavo į lietuviškos veiklos plotus ir savo darbu, talentais ir aukomis turtingai išsivijęs lietuvių gyvenimą.

Paskutiniu laiku penkerius metus praleido Floridos Daytona Beach, Ormond Beach apylinkėje, prie Atlanto vandenyno. Ir čia velionis buvo aktyvus klubo narys, patarnaudavo bažnyčioje lietuvių pamaldų metu, nuosirdžiai talkino dainos sambūriui „Sietynui“ ir buvo nepa-

keičiamas talkininkas savo žmonai Dalilai.

A.a. Balys buvo nuosirdus organizacijų darbų rėmėjas. Jis didelę duklę atseikėjo Lietuvių Bendruomenei, Lietuvių fondui, Lituanistikos katedrai. Rėmė Balfą, talkino Lietuvių namams Los Angeles. Neseniai persikėlė tolimesniame gyvenime į St. Peterburg, kur veiklos horizontai platesni, tikėdamasis didesniam lietuvių telkinyje galėsiant atlikti dar daugiau naudingų darbų. Bet čia darbštųjų Balį pasitiko mirties angelas ir dar tvirtame amžiuje jį išsivedė į amžinąją tėvynę, apie kurią pokalbiuose ir susikaupimo momentuose dažnai prisimindavo.

A.a. Balys nemėgo panegyrikų, reklamos. Buvo labai kuklus ir sakydavo, kad atliekamas lietuvių pareigą savo tėvynei Lietuvai. Jį daug kas pažinojo. Tad ir jam tarti paskutinį sudievį Beach Memorial Chapel laidojimo namus St. Peterburge lapkričio 6 d. vakare susirinko nepaprastai daug žmonių, kurių tarpe didelis būrys ir Daytona Beach apylinkių lietuvių. Po religinės valandos St. Peterburgo lietuvių klubo pirmininkui Albinui Karniui vadovaujant, su velioniu atsisveikino organizacijų atstovai ir visuomenė. Lietuvių bendruomenininkų vardu jautrų velionio gyvenimo kelią nusakantį, asmens taurumą iškeliantį žodį tarė dr. Vytautas Majauskas. Vytautas Abraitis atsisveikino Korp. Neo-Lithuania vardu, išryškindamas velionio jautrumą savajai tėvynei ir ištikimybę korporacijos idealams. Juozas Sodaitis specialiu meniškai paruoštu adresu su a.a. Baliu atsisveikino Daytona Beach dainos sambūrio „Sietyno“ vardu. Įrašas nuostabiai jautrus, kupinas dėkingumo velioniu už visokeriopus darbus. Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos vardu atsis-

veikimo pirmininkas Adolfas Armalis, Lietuvių fondo — Janina Girdvilienė, St. Peterburgo teatro „Žibinto“ vardu — Algis Ulbinas.

Atsisveikinimo kalbose atspindėjo a.a. Balio Mackialos kelionę, atlikti kilnūs darbai, jo auka lietuviškai išsivijai ir tėvynei Lietuvai.

Lapkričio 7 d. Šv. Vardo bažnyčioje buvo gedulingos pamaldos. Šv. Mišias už velionio sielą aukėjo kun. Vytautas Zakaras ir kun. Viktoras Dabušis. Kun. V. Zakaras pamokslė trumpai, bet jautriai ir taikliai nusakė velionio nuopelnus, tardamas, kad, jį laidojant, tartum laidojame ir mažą Lietuvos dalelę. Gedulingų pamaldų iškilmingumą praturtino vyrų choro, vadovaujamo muz. Alberto Mateikos, ir solisto Alekso Kusinskio gražios, momentui parinktos giesmės.

Po pamaldų ilga vilkstinė automobilių a.a. Balio kūną palydėjo į St. Peterburg Memorial mauzoliejų, kur kun. V. Zakaras atliko paskutines religines apeigas ir Marijos giesmę paskutinį kartą atsisveikinime a.a. Balį Mackialą.

Karstą nešė neolituonai filistreriai. Po laidotuvių Shweden restorane buvo gedulingi pietūs, kurių pradžioje maldą sukalbėjo kun. V. Dabušis. Dalyvavo daug žmonių. Pietų metu velionio našlei Dalilai Mackialienei užuojautą Daytona Beach lietuvių klubo pirmininko Jono Daugėlos, valdybos ir visų klubo narių vardu pareiškė Jurgis Janušaitis, trumpai prisimindamas kilnųjį velionį Balį, kurio gyvenimas ir darbai lieka šviesiu pavyzdžiu lietuviams.

Pabaigoje padėkos jautrų žodį tarė našlė Dalila. Ji padėkojo dvasiškams, kalbėtojams, pareiškusiems užuojautas, už atsistatęs gėles, aukojusiems LB, LF ir kitom institucijom, bet kuo prisidėjusiems prie a.a. Balio paskutinės žemiškosios kelionės. Išskirtinai prisiminė Birutę Sekmakiene ir Ireną Jakštienę, kurios jai ypač daug padėjo sunkiose valandose ir joms nuosirdžiai padėjo. Padėkojo St. Peterburgo ir Daytona Beach apylinkių lietuviams, taip gausiai dalyvavusiems amžinybėn išlydinti a.a. Balį. Našlė Dalila padėkos žodį baigė Antano Jasmanto jautriu eilėraščiu „Ruduo“, primenančiu žmogaus gyvenimo prasmę ir esmę, Aukščiausias suteiks Tau amžiną ramybę svečioj žemėje. O mielą Dalilą nuosirdžiai užjaučiame ir drauge išgyvename sunkiasias valandas.

Kas sutrumpina man laiką? Darbas. O kas neapsakomai jį prailgina? Tinginystė.

J. W. Goethe

RENGINIAI CHICAGOJE

Guodžio 5 d. — Adolfo Damušio paskaita „Energijos šaltiniai Lietuvoje“ Jaunimo centro kavinėje. Rengia Chicago ateitininkai sendraugiai.

Guodžio 6 d. — Liet. Fronto Bičiulių renginys Jaunimo centro kavinėje.

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus metinis atžymėjimų banketas, kuriame bus pagerbtas sol. Algirdas Brazis.

— Kalėdų eglutė vaikams 3 val. p.p. Jaunimo centro maž. salėje. Ruošia Illinois Lietuvių gydytojų pagalbinis komitetas.

Guodžio 7 d. — Jaunimo centro metinė vakarienė.

Guodžio 12 d. — Chicago State University mokytojų pusryčiai Jaunimo centre.

Guodžio 13 d. — Religinis savaitgalis Jaun. centro maž. salėje ir kavinėje.

— Pedagoginio Lituanistikos Instituto etnografinio ansamblio vakaras — rugiapjūtės šventė Jaunimo centro didž. salėje.

Guodžio 14 d. — Koncertas „Svajonė“ iš Australijos. Ruošia Liet. Jaunimo sąjungos Chicago skyrius.

— Lietuvių Moterų federacijos Chicago klubo susirinkimas.

Guodžio 21 d. — Ateitininkų Kūčios Jaunimo centre.

Guodžio 25 d. — Jaunimo šokiai Jaun. centro didž. salėje.

Guodžio 28 d. — Pilių architektūra Lietuvoje. Paskaita ir skaidrių demonstravimas Balzeko muziejuje.

Guodžio 31 d. — Dainavos meno ansamblio Naujųjų Metų sutikimas Jaun. centro kavinėje.

— Operos choro ruošiamas Naujųjų Metų sutikimas Jaunimo centro didž. salėje.

Sausio 11 d. — Lietuvių liaudies dainų popietė. Jaunimo centro kavinėje rengia Manigirdo Motekaičio dainavimo studija. Pradžia 3 val. p.p.

Sausio 17 d. — Pedagoginio Lituanistikos instituto absloventų išleistuvių vakaras Jaunimo centre.

Sausio 24 d. — Spaudos balius Nikos pokylių salėje. Dalyvauja Los Angeles Vyrų kvartetas ir pianistė Raimonda Apeikytė. Rengia A. L. Tautinė sąjunga.

Sausio 25 d. — Klaipėdos dienos jūrų skautų ir skaučių iškilminga sueiga Jaun. centro maž. salėje.

Sausio 31 d. — „Lituanicos“ tunto pokylių Jaun. centro didž. salėje.

DRAUGAS, antradienis, 1986 m. gruodžio mėn. 2 d.

Vasario 22 d. — Madų paroda Jaunimo centre. Rengia Montessori Vaikų nameliai. Pradžia 3 val. p.p.

Vasario 28 d. — Tradicinis mažlietuvių Šiupinio vakaras Lietuvių Tautiniuose namuose. Rengia Chicago Mažosios Lietuvos Lietuvių draugija.

Kovo 8 d. — Chicago skautų ir skaučių Kaziuko mugė Jaunimo centre.

Kovo 15 d. — „Margučio“ koncertas Jaunimo centre. Atliks solistė Vilija Mozuraitytė ir muzikai Raminta Lampsatyte-Collars ir Michaelis Collars.

Kovo 29 d. — „Lituanicos“ skautų tunto sueiga Jaunimo centre.

Gegužės 2 ir 3 d. — Lietuvių Operos 31-jo sezono Smetanos operos „Parduotoji nuotaka“ spektakliai Morton HS teatre, Cicero, IL.

Gegužės 10 d. — Arvydo ir Neles Paltinų koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margučio“.

Birželio 13 d. — Joninės „Dainavos“ stovyklavietei paremti. Ateitininkų namuose Lemonte, ruošia „Dainavos“ rėmėjai.

LIGONINĖJE DIENA KAINUOJA 665 DOL.

Illinois valstijoje yra apie 250 ligininių. Patikrinus 369.000 pacientų išlaidas per 1985 m. paskutinius tris mėnesius, nustatyta, kad gydymas ligininėje per parą kainavo vidutiniškai 665 dol. Čia įskaitomas kambarys, maistas, aptarnavimas, laboratorijos ir radiologijos tyrimai, vaistai ir kitos normalios ligininės išlaidos.

KALĖDŲ PARADAS

Sekmadienį Chicago miesto centre vyko kalėdinis paradas. Dalyvavo apie 20 įvairių aukštesnių mokyklų orkestrų. Jį filmavo televizijos kameros. Net ir šaltas oras parado nesutrūkdė. Orkestrų varžybose pirmą vietą laimėjo Lebanos, Indianos, mokykla.

Napamirštamam brangiam broliui

A.†A.

Dr. PETRUI VILEIŠIUI

mirus, nuosirdžiausią užuojautą reiškiam jo sesutei p. DEVENIENEI-GRIGAITIENEI ir kartu liūdime.

Stasys ir Sofia Kudokai

A.†A.

Žurn. JONUI LEONUI

mirus, brolių POVILĄ su šeima ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Lina šeima

A.†A.

STASYS KIELA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1986 m. lapkričio 29 d. 7:30 val. vak., sulaukęs 75 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Vadoklių valsč., Alenčių kaime. Amerikoje išgyveno 27 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime duklė Alicia Vodicka, vyras Alan ir jų vaikai Mykolas ir Tomas; 2 posūniai: Algimantas Pervazas, Juozas Pervazas su žmona Ofelia ir jų šeima; Lietuvoje 3 broliai: Vladas, Arzenijus ir Juozas, sesuo Stefa bei jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Velionis buvo vedęs Albina Kiełą.

Priklausė Panevėžio klubui, Medžiotojų ir Meškeriojų Marquette Parko klubui.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette, 2533 W. 71 St., koplyčioje, pirmadienį ir antradienį, nuo 3-9 v.v.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 3 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę duklė, posūniai, broliai ir sesuo.

Laidotuvų direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

PADĖKA

A.†A.

Edvardas Žemaitaitis

Mano mylimas vyras mirė 1986 m. lapkričio 6 d. ir buvo palaidotas 1986 m. lapkričio 10 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Ypatinga padėka kun. V. Mykolaičiui už maldas koplyčioje ir apeigas kapinėse. Nuosirdi padėka kun. V. Zakaraskui už atnašautas šv. Mišias ir gražų pamokslą. Dėkoju solistei Albinai Uknevičiūtei-Gedminienei už giesmes šv. Mišių metu.

Nuosirdžiai dėkoju šauliams už atsisveikinimo pravedimą ir Alf. Paukštės tartą atsisveikinimo žodį šaulių vardu. Dėkoju šauliams, karsto nešėjams.

Giliai dėkoju Lietuvos Dukterų draugijai už koplyčioje sukalbėtą rožinį ir kitas maldas.

Labai esu dėkinga giminėms, draugams ir visiems pažįstamiems už atlankymą velionio koplyčioje, dalyvavimą šv. Mišiose, palydėjimą į amžiną poilsio vietą ir praleistas valandas su manim gilaus skausmo metu.

Nuosirdus ačiū laidotuvų direktoriui Donald Petkui ir jo bendradarbiams už malonų patarnavimą.

Tariu nuosirdų ačiū visiems už aukas ir pareiktą užuojautą žodžiu ir raštu. Taip pat, dėkoju tiems, kurie man parodė širdį ir dalinosi skausmu ir liūdesiu sunkiose dienose.

Su liūdesiu, žmona Adelė.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

V A S A I T I S — B U T K U S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

A. a. Balio Mackialos laidotuvėse, vidury — likusi žmona Dalila.

APLINK MUS

x „Draugas“ nuo Naujųjų Metų pakelia prenumeratą iki 60 dol. metams, iki 35 dol. — pusei metų, 35 dol. — tik šeštadienio numerui. Pakelti administracija turėjo, nes paštas pakėlė netoli 200 tūkstančių metams tik už persiuntimą. Taip pat pabrango popierius ir dažai, reikia daugiau mokėti ir darbininkams, kurie turi prisitaikyti prie gyvenimo standarto. Kas sumokės prenumeratą prieš Naujus Metus, mokės dar sena kaina.

x Dr. Aldolfas Damušis šį penktadienį Jaunimo Centro kavinėje kalbės tema: „Kaip spręsti energijos problemą ateities Lietuvoje?“ Vakaronė ruošia Chicago ateičiai draugai — ji prasideda 7:30 v.v.

x Aldona ir Antanas Raudchai, gyv. Palos Hills, Ill., Palos Community logoninėje susilaukė dukrelės, kuriai išrinko Linos Marijos vardus. Naujagimė ir motina jaučiasi gerai ir greitai žada grįžti į namus. Ja džiaugiasi visa šeima ir artimieji.

x Akt. Algimantas ir akt. Marija Dikiniai iš Chicago apylinkių Forest Park, Ill., išsikėlė į Tennessee. Dabar atvyko į Teatro festivalį ir aplankyti savo vaikų šeimų. Jie aplankė Onos Živiles ir Jono Algimanto šeimas, draugus ir pažįstamus. Dabartinė gyvenama vieta Dikiniai labai patenkinti, nes gamta gera, kurtinė vieta ir geresnis gyvenimas negu Floridoje.

x „Svajonės“ iš Australijos atvyksta į Chicago. Šis pasižymėjus Melbourno vienetą yra jau apkeičius savo koncertais visą Australiją. Visur koncertai buvo labai sėkmingi ir klausytojų šiltai priimti. Kurie negalime nuvažiuoti į Australiją, nepraleiskime progos jas išgirsti Chicagoje. Jų gastrolių tikslas yra garsinti Jaunimo kongresą ir parodyti, kad ir Australijoje yra lietuvių ir yra jaunimo. Koncertas bus gruodžio 14 d. Jaunimo centre.

x Lietuvos Vyčių choras intensyviai ruošia naują dainų programą savo būsimam pokyliui 1987 m. sausio 17 d. Šaulių salėje. Chorui vadovauja muz. Faustas Strolia, o valdybos pirmininkė yra Estella Rogers.

x Kalėdų eglutė, kuri įvyks šį šeštadienį gruodžio 6 d., 3:30 v. p.p. Jaunimo centro maža salėje, ruošia IL. Liet. Gydytojų dr. jos pagelbėjimas vienetą visiems vaikūčiams. (pr.)

x Marquette Delicatessen naujoji savininkė Daiva maloniai kviečia apsilankyti savo maisto prekybos krautuvėje. Rasite skaniausių ir šviežiausių lietuvišką maistą, tortus ir įvairias prekes. Kalėdų šventės priimami užsakymai. Prašau skambinti Marquette Delicatessen krautuvės tel. 776-2717 arba užsukite 2553 W. 71 Street. (sk.)

ARAS
Dengiami ir taisomi visų rūšių STOGUS
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
787-1717
arba tarp 10 v. r. ir 8 v. r.
Tel. 434-9653

x Jaunimo centro tradicinė vakarienė bus gruodžio 7 d. sekmadienį, 4 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Vakarienės metu meninė programą atliks sol. Margarita ir Vaclovas Momkai, jiems akompanuos komp. Darius Lapinskas. Kuriems rūpi Jaunimo centro gerovė, prašomi dalyvauti. Renginiui vadovauja Sofija Džiugienė. Vietų rezervacija Jaunimo centre.

x Chicago ateičiai kviečiami visi Chicago ir apylinkių ateitininkai su savo šeimomis ir draugais. Sau ir savo šeimai vietą kūčiose užsakyti reikia jau dabar, skambinant Irenai Polikaitienei 434-2243 arba Marytei Salikienei 737-1258.

x Inž. Romas ir Ingrida Bubliai, Lietuvių Bendruomenės veikėjai, iš Clevelando buvo atvykę į Teatro festivalį Chicagoje. I. Bublienė, kaip LB Kultūros tarybos pirmininkė, kartu yra ir festivalio rengėja. Jie aplankė „Draugą“ ir pasikalbėjo su redakcija apie spaudos mėnesį — gruodį ir kitus lietuviškus reikalus.

x „Neringos“ restorano savininkai Marius ir Emilija Kielai, Jaunimo centro rėmėjai, padovanojo „certifikatą“ dviem asmenims kaip dovaną pavalgyti restorane. Šią dovaną galės laimėti Jaunimo centro vakarienės metu šį sekmadienį, gruodžio 7 d.

x Dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai, „Draugo“ nuolatiniai bendradarbiai iš Lansingo, Mich., kur nuolat gyvena, buvo atvykę į Teatro festivalį. Ta proga jie aplankė „Draugo“ redakciją, pasikalbėjo dėl tolimesnio bendradarbiavimo ir Lansingo Lietuvių Bendruomenės apylinkės organizacinių darbų ir adresų.

x Gražina ir Jonas Urbanai iš Clawson, Mich., buvo atvykę į Chicago pas dukrą dr. Ramoną ir žentą Ramaną, kur atšventė dukros gimtadienį Padėkos dieną, o grįždami į namus aplankė „Draugą“ ir pasidalino žiniomis apie lietuvių gyvenimą Detroito. Jonas Urbanas yra veiklus visuomenininkas ir „Draugo“ bendradarbis.

x Helen Kareiva, South Bend, Ind., Donatas Šukelis, Michiana, Mich., Adolf Jonaitis, Grand Rapids, Mich., Bronė Tarutis, Willowick, Oh., Edmundas Binkis, Plymouth, Pa., Petras Petraitis, Richmond Hill, NY, „Draugo“ apsigynimo fondui kiekvienas atsuntė po 200 dol. aukų. Nuosirdus aciu.

x Naujai įsisteigęs orkestras Zara, kurį sudaro buvusieji Neo-Lithuanų orkestro nariai: Zigmantas Mikuzis, Robertas Jokubauskas, Jim Valtin ir naujas narys Audrius Polikaitis, priima užsakymus groti vestuvėms, šokiams ir baliams nuo 1987 m. sausio 1 d. Informacijai skambinti 436-0769. (sk.)

x Ieškau pirkti „Lietuvių kalbos gramatiką I-mą to-mą“, fonetiką ir morfologiją (daiktavardis, būdvardis, skaitvardis, įvardis), kuri buvo išleista Mintis leidykla Vilniuje 1965 m. Skambinti 718-846-3829, ar rašykite William Kumeta, 87-60 113 St., Richmond Hill, NY 11418. (sk.)

PLB valdyba ir talkininkai po posėdžio Chicagoje. Iš kairės sėdi: „Pasaulio Lietuvis“ redaktorius Bronius Nainys, Danutė Korzonienė, pirmininkas Vytautas Kamantas, Milda Lenkauskienė, Birutė Jasaitienė, dr. Tomas Remeikis, stovi: Rimantas Dirvonis, Vytautas Budrionis, Raimundas Kudukis, Nijolė Balzarienė, Pas. L. jaunimo s-gos pirm. Gintaras Grušas ir Stasys Jokubauskas.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

TILŽES AKTO PASKELBIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Maž. Lietuvos Resistencinio sąjūdžio JAV Vidurio Vakarų valdyba lapkričio 16 d. Chicagoje surengė iškilmingą Tilžės Akto paskelbimo 68-tos sukakties minėjimą. Minėjimas vyko Šaulių namuose. Dalyvavo arti 150 asmenų, jų tarpe didaka grupė šaulių, visuomet jautrių Mažosios Lietuvos reikalams.

Minėjimą 2 val. p.p. pradėjo MLR sąjūdžio Vid. Vakarų valdybos pirm. Vincas Žiobrys, aptardamas aplinkybes ir priežastis, kurių išdavoje

x Kleopo Girvilo knyga „Lietuvių senųjų asmenvardžių etimologijos“ tik ką išėjo iš spaudos. Knygoje pateikiama Lietuvoje išleisto kalbininko K. Kazavino ir B. Savukyno veikalų tautinių vardų etimologijos ir nemaža įdomių komentarų. Vienintelė to rūšies knyga, išleista išėjimoje.

x Zenonas Butėnas, Chicago, Ill., Sisters at Villa, Thompson, CT, už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntė po 25 dol. auką. Nuosirdus aciu.

x Ig. Kuslikis, Grand Rapids, Mich., „Draugo“ apsigynimo fondui atsuntė 40 dol. auką. Dr. Alex Zotovas, Bloomfield Hills, Mich. — 27 dol. auką. Nuosirdus aciu.

x Prof. Mečislovas ir Faustina Mackevičiai, Lockport, Ill., Mykolas Kiejus, Chicago, Ill., Jonas Daugėla, Ormond by the Sea, Fla., A. Masaitis, Dearborn, Mich., Ted Mitkus, Chicago, Ill., Adolfas Kamarauskas, Surfside, Fla., atsuntė po 20 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus aciu.

x Karolis Milkovaitis, Chicago, Ill., Angelė Poškaite, taip pat iš Chicago, Hugo V. Berchau, Napa, Ca., Marija Nelsienė, Mykolina Šembraitė, Chicago, Ill., „Draugo“ apsigynimo fondui kiekvienas atsuntė po 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x Sol. Tadas Rūta, Ona Rūtienė, Chicago, Ill., atsuntė „Draugo“ apsigynimo fondui po 20 dol. aukų. G. Misiūnas, Chicago, Ill., tam reikalui atsuntė 15 dol. auką. Visiems tariame nuosirdų aciu.

x Lietuvių moterų klubas, Waterbury, Ct., per Albina Paliulienę, klubo išdininę, atsuntė „Draugo“ paramai 20 dol. auką. Labai aciu.

x Vyt. Čižauskas, Detroit, Mich., mūsų bendradarbis, už parduotas knygas atsuntė 217 dol. ir dar daugiau jų užsaisakė.

Maž. Lietuvos Taryba 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje pasirašė ir paskelbė aktą, deklaruojantį Maž. Lietuvos lietuvių valią prisijungti ir gyventi bendroje atsikuriančioje Nepriklausomoje Lietuvoje. Deja šis aktas nesulaukė įgyvendinimo, o daugelis jį pasirašiusių tapo nacių keršto ir persekiojimų aukomis, savo drąsų žygi apmokėjusiomis perrankstyvomis mirtimis.

Šauliui Gureviui-Gurevičiui vadovaujant, uniformuoti šauliai ir Maž. Lietuvos Resistencinio sąjūdžio atstovai įsėję JAV-į, Lietuvos tautinę, Maž. Lietuvos, Vytauto Didž. šaulių rinktinės, Moterų šaulių vieneto, Klaipėdos ir Gen. T. Daukanto jūros šaulių kuopų vėlavas.

Dainininkė Aldona Buntinaitei ir pianistui Robertui Mockui vadovaujant, sugiedotas Lietuvos himnas.

Tolimesnės minėjimo eigos vadovavimą perėmęs Algis Regis pakvietė visus atsistojei ir susikaupimo minute pagerbti Tilžės Akto signatarus, mirusius Maž. Lietuvos veikėjus ir neseniai amžinybėn pasitraukusius Elzė Jankutę, vyšk. Aną Trakį ir kitus.

Maž Lietuvos lietuvius sveikino, išstvermės jų siekiuose linkėdamas, Rytų Lietuvos Resistentų pirmininkas Petras Noreika. Raštu sveikino Maž. Lietuvos Resistentinio sąjūdžio prezidento pirm. Kristupas Kikutis. Didž. Britanijos Maž. Lietuvos Bičiulių sambūrio vardu sveikino pirm. S. Kuzminskas.

Tilžės aktą, (visiems atsistojimu pagerbiant signatarų ryžtingumą), perskaitė poetas Apolinaras Bagdonas.

Gerai paruoštą akademinio lygio paskaita — „Lietuvos valstybingumo koncepcija ir Mažoji Lietuva“ skaitė prieš kelis metus iš ok. Lietuvos pasitraukęs ekologas dr. Kazys Ėringis. Paskaitinininkas, pats buvęs tesiginiu liudininku sužvėrusių rusų kariuomenės įnirštingo ir beprasmiško Maž. Lietuvos krašto, jo gyventojų ir turto naikinimo, iškėlė iki šiol nesvarstytus Maž. Lietuvai istikusio likimo faktus. Maž. Lietuvos pokario likimą nulė-

mė Rusijos ir Aliantų sandėris, bet to krašto žmonių ir turto naikinimo būtų išvengta, jei Lietuvos komunistai būtų turėję sąmoningo valstybingumo koncepciją ir programą to krašto ir jo gyventojų atžvilgiu, kaip tai turėjo lenkai ir kitos komunistinės valstybės. Baigdamas paskaitą pabrėžė, kad privalome Tarptautiniame forume bekompromisiškai reikalauti rusų iš to krašto išsikraustymo ir jo prijungimo prie Lietuvos, bent iki Potsdamo sutartyje nustatytos ribos.

Išnešus vėlavas vyko trumpa meninė programa: poetas A. Bagdonas perskaitė savo kūrybos eilėraštį skirtą Prūsų žemei, o dainininkė Aldona Buntinaite, pianinu palydint R. Mockui, sudainavo tris dainas. Dalyviai menininkams padėkojo nuosirdžiais plojimai.

Baigiant minėjimą Algis Regis iškėlė aliarmojuojantį faktą, kad Sovietai jau vykdė pasirošimus Lietuvoje ir Baltijos jūros pakraščiuose rastų naftos šaltinių eksploatavimui. Tai ne tik apklė Baltijos kraštus, bet užtrė ir Baltijos jūrą. Ekologijos sunaikinimas ypač grėšia Nerijos pusiasaliui ir visam Lietuvos pajūriui. Tuo didelį susirūpinimą reiškia ok. Lietuvos mokslininkai, nebijodami šio reikalo kelti vietinėje spaudoje. Laisvojo pasaulio lietuvių pareiga padėti šiame reikale ok. Lietuvos mokslininkams. Sov. Sąjunga jautri laisvojo pasaulio opinijai. A. Regis siūlė pradėti organizuotą laisvojo pasaulio lietuvių protestą prieš Sovietų ruošiamą naują jų tėvynės apiplėšimą ir Baltijos jūros teršimą. Minėjimo dalyviai siūlymą gyvai priitarė, įpareigodami Maž. Lietuvos Resistentinį sąjūdį pradėti atitinkamą šiuo reikalu akciją.

Minėjimas, Ald. Buntinaitei vadovaujant, buvo baigtas Maž. Lietuvos himnu. IR

TEATRO FESTIVALIS PENKTADIENĮ

VII teatro festivalio susilaukė susidomėjimo Chicagoje. Publikos buvo gausu.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Lietuvių Moterų klubų federacijos New Haveno klubas 8.m. lapkričio 30 - gruodžio 20 d. vienoje žinomiausių miesto galerijų John Ely Slade House New Haven, Connecticut, 51 Trumbull St., rengia lietuvių liaudies meno parodą. Bus išstatyti audiniai, juostos, tautiniai rūbai, gintarai, margučiai, šiaudų ir vario

Galėjo džiaugtis festivalio rengimo komitetas: pirm. P. Petrutis, Vanda Aleknienė, Simas Jokubaitis, Leonas Narbutis ir Vytautas Šumkis. Festivalis prasidėjo penktadienio vakare. Pirmasis pasirodė humoristas Vitalis Žukauskas, pavadintas „Vieno žmogaus teatru“.

Jis pradėjo žodžiais: „Jūs laukėte „Čičinsko“, o atsirado Žukauskas. Abu tokie. „Mat, planuotas K. Ostrausko „Čičinskas“ nebuvo pastatytas. V. Žukausko programa buvo nauja, smagi, linksma. Susilaukė plojimų, kai atsistojęs profiliu, būdamas korpu-lentiškas, pasisakė virtęs „frontininku“.

Žukausko humoras daugiausia sukosi apie vedybinį gyvenimą, žmonos — vyro kasdienybę. Kalbėdamas apie dabarties didžiulius nuodėmes, suminėjo tinginystę, kai jaunimas nenori dalyvauti veikloje, o tik šokiuose. Juoko sukėlė atlikdamas vaidinimą — atsilankymą pas draugą į smagias vaises. Sukėlė susidomėjimą savo prakalba šermenyse, atsiveikinant su venioniu, ir operų temomis, ypač „Carmen“, imituoamas dirigentą, solistus.

Humoristas V. Žukauskas sudomino publiką, savo uždavinį talentingai atlikdamas. Antra penktadienio vakaro programos dalis buvo „Vaidilutės“ teatro suvaidinta „Uošvė“ į namus — tylos nebebus. „Vaidilutės“ teatras — naujiausias vienetas festivaly, tik 1985 m. dr. P. Kisielius ir O. Šulaitienės iniciatyva įsteigtas. „Vaidilutė“ pasirinkusi savo jėgoms tinkamą L. Ridlio komediją apie uošvę. „Vaidilutei“ pavyko surinkti reikiamų aktorių skaičių. Sklandžiai vaidino Edis Šulaitis, Danutė Rukšytė, Kazė Brazdžionytė, Vincas Olšauskas, Audrė Kižytė. Aktorių įsijautimas, rūpestingai Marijos Smilgaitės režisūra yra didelis laimėjimas. „Vaidilutė“ turėjo dar ir sumanų režisūros patarėją Julijū Balutį. Scenovaizdžiu pasirūpinusi M. Smilgaitė ir D. Oeste. Švietimą tvarkė Vida Momkutė.

„Vaidilutės“ teatrui nebuvo sunku užmegzti kontaktą su publika, ypač kai komedija buvo artima publikos nuotakoms, o aktoriai tinkamai parinkti ir parengti, o svarbiausia, kad aktoriai šiam spektakliui turėjo reikiamus sugebėjimus. Publika pasigėrėdama tarpais net plojimai pertraukdavo. Tai tikrai sėkmingas mėgėjų teatras.

Džiugu, kad į teatro festivalį yra atvykusių lietuvių net iš tolimesnių miestų. Juoz. Pr.

paveikslai, šiaudinukais papuošta eglutė ir ypač didelis lietuviškų lėlių rinkinys, vaizduojas lietuviškas vestuves, Aukštaitijos vakarones ir pasaką Eglę žalčių karalienę. Didžiąją eksponatų dalį iš Bostono atvežė ir parodą koordinuoja Lietuvių Tautodailės instituto Bostono skyriaus pirmininkė Saulė Satienė. Lankymo valandos: sekmadieniais 25 v. p.p., šiokiadieniais 12:30-4 v. p.p., išskyrus pirmadienį. Parodos oficialus atidarymas bus gruodžio 7 d. 2 v. p.p.

— Dr. Rimas Dovydaitis iš Scranton, Pa., skaitys paskaitą gruodžio 20 d. 3 val. p.p. Los Angeles Tautiniuose namuose. Paskaitą rengia Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyrius.

KANADOJE

— A. a. Kazimieras Sitkauskas, 85 metų amžiaus, kūrėjas savanoris, tris mėnesius sirgęs po sužeidimo eismo nelaimėje, mirė rugsėjo 8 d. Montrealyje. Palaidos buvo Šv. Kazimiero par. bažnyčioje. Nuliūdime liko žmona ir dukterė su šeima.

— Leonas ir Anelė Mirkelevičiūtė-Grigeliai, gyveną Montrealyje, liepos 18 d. atšventė savo vedybinio gyvenimo auksinę sukaktį. Sukaktį surengė sūnus Jonas, gyvenąs Floridoje ir turįs ten motelį „Ronny Dee“. Šv. Mišias suaktuvininkų intencija atliakė kun. S. Šileika ir kun. I. Sadauskas, dalyvaujant giminių ir artimiesiems.

— A. a. Kazimieras Blažys mirė Winnipege, Manitoboje. Jo vardu kaimynai, giminės ir draugai paaukojo Kanados Lietuvių fondui.

LIETUVIŠKA FILATELIJA VIS POPULIARESNE

Paskutiniam laikotarpyje Amerikos filatelistų sąjungos duomenys rodo, kad pašto ženklų rinkoje smarkiai padidėjo lietuviškų ženklų poreikavimas. Nors Lietuva rinkų tarpe linkniuojama „mirusių valstybe“, rimtesni filatelistai pastebi iš investavimo taško, jog vėta plačiau domėtis Pabaltijo filatelija. Ženklų ne daug buvo išleista, o jų tiražai palyginus nedideli.

Kadangi mūsų kaimynai lenkai bei vokiečiai ypač domėjaisi Lietuvos filatelija, šiuo ženklų poreikavimas Europoje ypač didelis. Patenkinti rinkėjų norus bei populiarinti mūsų krašto filateliją yra Ausarius Exchange tiksias. Yra numatytos korespondenciniu būdu varžytinės (mail sales) kas šešios savaitės, kuriose bus galima įsigyti įvairių lietuviškų pašto ženklų, atvirukų, vokų, monetų, medalių, banknotų, vertybinių bei istorinių dokumentų. Pirmosios varžytinės yra numatytos gruodžio 20 d. ir 1987 m. sausio 31 d. Norintieji varžytinių sąrašus gauti ar savo litanistinimus eksponatus parduoti tesikreipia į Ausarius Exchange, 221 West Main St., St. Charles, IL 60174. Tikimės daugiau jaunimo sulaukti mūsų lietuvių rinkėjų šeimoje, nes per filateliją daug išmokstame apie save bei kitus.

RML

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sėttad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė šoka lapkričio 4 d. Vienoje Šv. Stepono aikštėje. Nuotr. L. Tamošaitis